

Tyskland

**VINN
TUR TIL
BERLIN!**
side 17

**Begivenhets-
kalender 2005**
side 16-17

**Kultur &
utdanning**
side 20-23

**Fotball-
forspill**
side 27

Å skape harmonier på samfunnets scene

Det verdenskjente Gewandhausorchester Leipzig har Edvard Griegs verk i sitt repertoar.

Støtten fra VNG gjør det mulig å holde avslutningskonserten for de tyske kulturdagene i Oslo i anledning av Norges 100-årsfeiring i juni 2005 med Gewandhausorchester under ledelse av Herbert Blomstedt.

Edvard Grieg (1843 – 1907) studerte fra 1858 til 1862 ved konservatoriet i Leipzig. Som dirigent og pianist opptrådte han flere ganger i Gewandhaus og gjestet ofte Leipzig. Hans verk har hele tiden hatt en viktig plass i repertoaret til Gewandhausorchester.

Bilde: Gewandhaus / Konrad / Mathes / Grafikk og design: www.aktieninfo.de

Kultur åpner horisonter

Derfor hjelper vi til å ta vare på Edvard Griegs arv i Tyskland og Norge. Sammen med våre partnere bidrar vi til en musikalsk og vitenskapelig hyllest til den store musikeren.

Vårt mål: Å bygge broer

VNG - Verbundnetz Gas Aktiengesellschaft er gassgrosserer og yter energitjenester. I mange år har vi kjøpt naturgass fra våre norske partnere. I fellesskap sørger vi for en sikker gassforsyning i Europa.

Angenehm, **Verbundnetz Gas AG**

VNG - Verbundnetz Gas Aktiengesellschaft | Braustraße 7 | 04347 Leipzig | Tyskland | info@vng.de | www.vng.de

Ambassadør Dr. Horst Winkelmann

Få oppleve å se Norge med øyne utenfra som en ambassadør. Vi har derfor spurt Tysklands ambassadør i Norge, dr. Horst Winkelmann: *hvordan han finner seg til rette her i vår utkant av Europa.*
– Uansett nasjonalitet har jeg inntrykk av at nordmenn møter fremmede med vennlighet, men også med en viss indre reservasjon. Mot tyskere kan det, muligens pga. fortiden, være et visst forbehold. Imidlertid er jeg positivt overrasket over hvor vennlige de tidligere forfulgte er overfor meg.

Og norsk kunnskapene?

– Da jeg kom til landet kunne jeg dessverre ikke et eneste ord norsk, fordi min forrige oppgave som ambassadør i Hviterussland var meget arbeidsintensiv helt til siste dag, og jeg hadde ikke tid å lære norsk. Jeg følte meg derfor fullstendig isolert de første ukene. Etterhvert lærte jeg norsk, for det første for å vise respekt for Norge og norsk kultur og for det andre for å komme i bedre kontakt med nordmenn. Av samme grunn jobber i dag alle kollegene mine i ambassaden hardt for å tegne seg gode kunnskaper i norsk. Mine egne norsk kunnskaper vurderer jeg som middels gode.

Har oppholdet i Oslo så langt svart til forventningene?

– Jeg kom til Norge i håp om å kunne bidra noe til å intensivere de tysk-norske forbindelsene fordi Norge er et viktig land for Tyskland. Etter min oppfatning har jeg greid dette i samarbeid med mine dyktige medarbeidere. De tysk-norske forbindelsene har i dag en nærhet og intensitet som vi ikke har hatt på lenge. Under mitt opphold har jeg blitt overbevist om at Tyskland er Norges naturlige og viktigste partner i Europa. Jeg registrerer med glede at denne erkjennelse etterhvert også gjør seg gjeldende her i landet.

Det spesielle ved de tysk-norske forbindelser og den store tyske interessen for Norge etter unionsoppløsningen blir tydelig understreket ved forbundsrepublikens offisielle besøk i Oslo 13. juni i år i anledning Hundreårsmerkingen.

Hva kommer du til å savne den dagen du må reise?

– Den spesielle norske beskjedenhet, sindighet og det nordiske lyset.

EN LITEN OPPFORDRING TIL SLUTT: KOS DEG MED ET FLOTT PRODUKT OM TYSKLAND!

ET PRODUKT FRA TEMAUTGIVELSER, AFTENPOSTEN ANNONSE

E-post: temautgivelser@aftenposten.no
Telefon: 22 86 34 52/22 86 30 69
Medarbeider: Selsbakk Reiseskribent,
e-post: selsbakk@chello.no

Vi retter en takk til DZT for bruk av billedmateriale.
Layout, repro, og produksjon: **Creareteam** og Reproavdelingen, Aftenposten.

Ambassadør Bjørn Tore Godal

Norge og Tyskland har sosiale og kulturelle bånd som strekker seg langt bakover i tid. Vi har derfor spurt Norges representant i Tyskland, ambassadør Bjørn Tore Godal: *hvordan han opplever å være norsk i vårt vennskapsland?*

– Det er lett. Norge og nordmenn står høyt i kurs. Klassikerne Ibsen, Munch og Grieg står meget sterkt, og moderne norsk litteratur og kunst hevder seg godt.

Og hvordan står det til med tysk kunnskapene?

– Ganske bra – tysk er ikke så vanskelig som enkelte skal ha det til.

Har oppholdet i Berlin så langt svart til forventningene?

– Til de grader! En levende kulturby med enorme variasjoner, der ikke minst norske kunstnere har søkt inspirasjon gjennom tidene. Noen vil si at Berlin er Europas New York eller San Francisco. Vi opplever en økende strøm av unge nordmenn til Berlin.

Hvordan opplever du «gjennomsnittstyskeren»?

– Kulturforskjellene er store, men tyskerne er generelt trauste, grundige og solide, nesten noe hedemærsk over dem?

Hva liker du best ved å bo i Tyskland?

– Tyskland er politisk, økonomisk og kulturelt i hjertet av det nye Europa, og gir både utsyn og innsikt. I de viktigste utenrikspolitiske spørsmål står Tyskland Norge meget nær.

Hva kommer du til å savne den dagen du må reise?

– Berlins yrende liv og høye puls, det kunstneriske mangfoldet, de historiske minnesmerkene, byens kanaler, innsjøene og skogene.

DA ER DET BARE Å ØNSKE ALLE GOD LESNING!

Tyske institusjoner i Norge

Den Tyske Skolen – Max Tau
www.deutsche-schule.no

Evang. Menighet i Norge
home.online.no/~deutsche

Forbundsrepublikken Tysklands Ambassade
www.oslo.diplo.de

Goethe-Institut Oslo
www.goethe.de/oslo

Hannovermessens Norgeskantor
www.hf-norway.com

Lektoren DAAD
www.oslo.diplo.de

Norsk-Tysk Forum
foreninger.uio.no/ntf/

Norsk-Tysk Handelskammer
www.handelskammer.no

Norsk-tysk Wirtschaftsunionen
www.wjd.handelskammer.no

Stammtisch Deutschsprachiger
www.staendigevertretung.com

Tyske kulturdager 2005
www.kultur-d.no

Tysk-norsk nettverk
www.germannorwegian.net

Tysk-norske selskaper i Norge
www.norsk-tysk-selskap.com

Tysk Turistbyrå
www.tyskland-info.com

OPPLEV CRUISESKIPET COLOR FANTASY

Color Fantasy har blitt virkelighet. Du kan nyte to døgn med "det gode liv" om bord på et av verdens flotteste cruiseskip. Her vil du oppleve yrende stemning i Fantasy Promenade; en 160 meter lang hovedgate full av restauranter, barer, caféer og flere butikker! Du kan nyte den totale velvære i Color Spa & Fitness Center, eller ta med barna i badeparadiset Aqualand, for å nevne noe. Velg mellom åtte ulike restauranter; fra tapas- og burger bar til å la carte- og gourmetrestaurant - og pass på å få med deg showet på skipets flotte teaterscene, Fantasy Show Lounge, før du begir deg inn i nattelivet om bord.

BESTILL NÅ - OG GJØR DEG KLAR FOR LITT LUKSUS OM BORD PÅ CRUISESKIPET COLOR FANTASY!

Cruisepriser 2005	Klasse	Jan-feb	Mars-april Aug-okt	Mai-juli Nov-des
Innvendig lugar	***	990,-	1190,-	1390,-
Lugar med promenadeutsikt	***	1190,-	1390,-	1590,-
Lugar med havutsikt	***	1190,-	1390,-	1590,-
Fantasy Class med promenadeutsikt	****	1790,-	1990,-	2190,-
Fantasy Class med havutsikt	****	1790,-	1990,-	2190,-
Fantasy Suite	*****	2190,-	2390,-	2590,-
Rederlugar	*****	3990,-	4190,-	4390,-

Prisene gjelder pr. person når to personer deler lugar. Tillegg for avreise torsdag og fredag. Aldersgrense 23 år uten følge med foresatt. Internettbrutt kr. 100,- pr. bestilling.

LUGARER I EN EGEN KLASSE - UANSETT KLASSE

- Flotte lugarer - alle med TV, minibar, telefon og hårføner
- Alle lugarer ligger på dekk 8 - 11
- Velg mellom dobbeltseng eller separate senger
- Mulighet for sammenkoblede "familie-lugarer"

BOOKING: 810 00 811 ELLER WWW.COLORLINE.NO

GJØR DEG KLAR FOR LITT LUKSUS

VELKOMMEN TIL TYSKLAND!

Besøk regionene Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Rheinland-Pfalz og Bayern. Finn frem til storby-opplevelser, kultur & utdanning, næringsliv m.m. ved hjelp av innholdsfortegnelsen nederst på denne siden.

Turistveier & reisemåter

Tyskland er et turistvennlig land å ta seg rundt i, om du velger bil, tog eller fly.

På bilferie
I Tyskland er det mange turistveier du skal kjøre, ikke bare for å komme fra A til B, men fordi det langs veiene ligger opplevelser og venter på deg. Rundt 150 spennende veistreker er blitt samlet under fellesvignetten «Ferienstrassen». Her finner du reiseruter med interessante og/eller morsomme navn som: Eventyrtruten, Sagntruten langs Rhinen, Borgruten, «Alte Salzstrasse» (gamle saltruten), Badische Spargelstrasse (Badische aspargesrute), Badische Weinstrasse (Badische vinrute), «Bier und Burgenstrasse» (Øl og slottsroute), Deutsche Spielzeugstrasse (Tysk leketøyroute) osv. osv.

Med tog
Umulig, tenker du. Sette seg på toget i Hamburg for så å ankomme Berlin en og en halv time senere. Men så fort går det med Deutsche Bahn AGs nye togforbindelse mellom de to storbyene. Tyske tog er en mønsterbedrift. Det finnes et tog til nesten alle destinasjoner. Og fjernog og lokaltog har koordinert sine ruter slik at du slipper lange

ventetider. I tillegg går det rundt 60 tog i døgnet mellom Tyskland og nabolandene. Det som er av nødvendige tollpapirer og andre formaliteter får du som regel ordnet på toget.

Med fly og båt
Med så flotte veier og gode togforbindelser som Tyskland har å by på, blir det enkelt å ta båt eller fly fra Norge og ta seg videre. Det kan være greit å vite om de mange båt- og flyforbindelser mellom Norge og noen av de største tyske byene. Byer som Berlin, Köln, Düsseldorf, Hamburg, München og Frankfurt for å nevne noen. For mer informasjon om reiseforbindelser: www.ryanair.com, www.sas.no, www.lufthansa.no, www.norwegian.no, www24.germanwings.com og www.colorline.no

Hvor finner du informasjon?
Er du interessert i å vite mer om Ferienstrassen og hvordan du kjøper billetter til tog eller fly har Tysk Turistbyrå både brosjyrer og vil hjelpe deg med dine spørsmål.

Du finner byrået på følgende måter: Tlf.: 22 85 34 92, e-mail: tyskrb@tyskrb.no eller webside: www.tyskland-info.com

Mecklenburg-Vorpommern	side 6-7
Hamburg - vindu mot verden	side 9
Sachsen	side 10-11
Det er i Berlin det skjer!	side 12-13
Rheinland-Pfalz	side 14-15
Begivenhetskalender	side 16-17
Köln - homsefest & karneval	side 18
Frankfurt - storbyen midt i Europa	side 19
Kultur & utdanning	side 20-23
Bayern	side 24-25
Düsseldorf - elegant storby	side 26
Hele 2005 - et forspill til fotball-VM	side 27
Næringsliv	side 28-30
Nanna var praktikant ved ambassaden	side 31

Sveitsiske Kuoni er et av verdens største reisekonsern med 100 års erfaring som arrangerer av kvalitetsreiser. Kuoni Scandinavia består av selskapene Kuoni, Apollo og Novair.

ELVECRUISE

Verdens vakreste vannveier

Et elvecruise kombinerer det beste av to verdener; cruise og storbyferie, rekreasjon og opplevelser. Et flytende hotell gjennom storslått landskap langs verdens vakreste vannveier. Enestående kultur-skatte, historiske severdigheter, søvnige landsbyer og pulserende storbyer gjør reisen til et eventyr.

Cruise med reiseleder:		Individuelle cruise:	
Tulpancruise i Holland (avr. 12/4, 26/4)	5/7 dg fra 7 985,-	Elben: Øst-Europas skatter	6/7 dg fra 7 498,-
St. Petersburg - Moskva (avr. 19/6, 29/6, 9/7, 21/8, 7/9, 17/9)	11 dg fra 12 998,-	Rhønen: Lavendel & burgunder	8 dg fra 8 998,-
Donau: 3 hovedsteder (avr. 8/5, 29/5, 12/6, 19/6, 4/9, 11/9, 16/10)	8 dg fra 9 998,-	Seinen: Paris & Normandie	8 dg fra 7 998,-
Donau: 5 hovedsteder (avr. 8/10)	11 dg fra 13 998,-	Rhinen, Mosel & Main	8 dg fra 7 998,-
Yangtze-cruise med Beijing (avr. 29/3, 25/4, 27/6, 1/8, 26/9)	15 dg fra 15 598,-	Dnjep: I kosakkens fotspor	15 dg fra 14 498,-
Po: Italia på første klasse (avr. 3/4)	8 dg fra 15 950,-	Douro: Portugal & Spania	8 dg fra 10 698,-
		Luksuscruise på Nilen	10 dg fra 15 598,-
		River Cloud - på første klasse	8 dg fra 14 950,-

Prisen er pr. person når 2 reiser sammen og inkluderer flyreise, transport, cruise med del i dobbeltlugar og hjelpsjon. Noen cruise inkluderer utflyktspakke. Forbehold om trykkfeil.

Bestill våre kataloger i dag!
Verdens vakreste vannveier • Eksotiske strender og byer • Eksotiske rundreiser • Afrika og Det indiske hav
Kuoni er Norges største arrangør av elvecruise.

Kuoni 23 21 30 40 • Apollo 810 20 000
www.kuoni.no

Rostock – rett over Østersjøen for oss – sval sjøbris, unge studentene hånd i hånd langs strandpromenaden, hansaby og hypermoderne universitetsby.

www

Du finner mer om universitetsbyen ved Østersjøen på www.rostock.de

MECKLENBURG-VORPOMMERN

Vakker Østersjøkyst med tradisjonsrike badebyer og badhoteller, yrende liv, vakre strender på rekke og rad, hansabyer med sine havner og sin sjøfartshistorie. Og i innlandet tusenvis av sjøer med campingmuligheter og vannsport, golfbaner og slott fulle av historiens mystikk. Navnet på regionen er en munnfull. Og som feriedestinasjon er området nordøst i Tyskland mange deilige munnfuller.

Rostock STUDENTLIV

SPA OG WELLNESS

Utdanning, sjøfart og handel preger smellvakre Rostock. At dette er en internasjonal havneby preger hele bybildet. Du skal promenerer langs Seebad Warnemünde – Rostocks svar på bryggen i Bergen – og derfor en severdighet i seg selv. Her ligger maleriske, små fiskeskur, fisketorg, båthavner, men også noen brede strender og et lett gjenkjennelig fyr-tårn.

Midt inne i byen ligger kirken St. Marien med sin klokke fra 1472. Vil du se byen fra luften trenger du ikke leie privatfly. Du går bare inn i St. Petri-Kirche og opp til toppen av kirketårnet. Derfra ser du hele hansabyen med sin gamleby, havn, torg, sitt historiske rådhus og universitetets hovedbygning fra 1870 som ruver midt i byens fotgjengersone.

Du må heller ikke ut av byen for å oppleve kunst og kultur. I kulturbygget Das Volkstheater Rostock foregår

det året rundt musikkteater og danseteater. I tillegg holder Norddeutsche-filharmonikerne sine konserter her.

Og på byens høyskole for musikk og teater boltrer unge kunstnere seg og sørger for at hansabyen er sikret en ettervekst av kunstnere. Nåtid og fortid går hånd i hånd i Rostock. Moderne kunst tar Kunsthallen seg av mens Das Kulturhistorische Museum i Kloster zum Heiligen Kreuz tar seg av kunst og håndverk fra middelalderen og bakover.

Du som kommer fra sjøfartsnasjonen Norge vil sikkert avlegge sjøfartsmuseet Das Rostocker Schiffahrtsmuseum et besøk. Her kan du både oppleve felles sjøfartshistorie og se hvordan Rostock havn har forandret seg opp gjennom historien fra å være en liten fiskerlandsby i havkanten til dagens moderne Seebad Warnemünde.

En rundreise på 10 dager

Vi hadde lyst til å reise på badeferie med barna, og ønsket å prøve noe annet enn Danmark. Men vi hadde ikke kommet på å reise til Nord-Tyskland hvis det ikke var for min kollega fra tidligere DDR, sier Ellen Authen, som jobber som arkitekt. Vi opplevde nydelig natur, god mat og veldig hyggelige mennesker.

Mats Korneliusen som er tekstforfatter sier at for alle med interesse for nyere historie er Prora på Rügen en selvfølge.

– Anlegget er 4,5 km langt og skulle etter planen gi plass for 10.000 hotellrom. Prora ble aldri ferdigstilt som «ferieby» men i en av fløyene på Prora har man etablert et museum hvor man kan studere bygningsmassen, film fra byggearbeidene og de opprinnelige planene bedre. I tillegg er et av hotellrommene satt i stand nøyaktig slik de var ment.

– Vi opplevde Mecklenburg-Vorpommern som barnevennlig. Det var barnemeny på alle restauranter og ekstraserger på hotellene. Barna elsker de uendelige, hvite og langgrunne badestrendene, som innbyr med sine typiske strandkurver. Hvis barna hadde vært litt større

hadde vi også kunnet benytte alle sykkelveiene.

– Vi bodde blant annet i Sellin, en av kurbadebyene på Rügen. Sellin er en fantastisk hyggelig by med en tilsvarende ryddig og familievennlig strand.

– Her fant vi også holdeplass for den smalsporede jernbanen, husker Mats. Her går «Rasende Roland» – et damplokomotiv som kjører i en sløyfe på halvøya. Det var en fin dagstur og damplokomotiver er tåft for både store og små gutter!

Halvøyen Fischeland – Darss – Zingst ble til forskjell fra Rügen benyttet som ferieområde under DDR-tiden og derfor ikke forfalt og gjenoppstått slik Rügen har. Her var

det fleste bygningene originale og flesteparten av turistene tyske. En fin anledning til å friske opp skole-tysken, sier Ellen.

– Vi bestilte alt via internett og valgte med vilje hoteller med forskjellige prisklasser, men alt var bra. Familien kjørte med egen bil fra Norge via Sverige og Danmark.

– Vi besøkte Lübeck og Stralsund, men brukte mesteparten av tiden i badebyer på halvøya Fischeland – Darss – Zingst og øya Rügen. Familien hadde egen bil, men man kan også leie. Alle som er på jakt etter en grusom kjøreeopplevelse må bare leie en Trabant, sier Mats.

MECKLENBURG-VORPOMMERN

Schwerin – BYEN MED EVENTYRSLOTTET

«Eventyrslottet» på øya ute i Schwerinsjøen.

Vakre Schwerin – hovedstaden i Mecklenburg-Vorpommern – ligger som en perle på bredden av Schwerinsjøen. Og for å gjøre inntrykket uovertruffent troner et eventyrslott på en liten øy midt ute i innsjøen.

En overdådig rikdom på skog og vann, gamle kulturskatter og en fascinerende gamleby preger Schwerin. Her møter du stilfull arkitektur og kunst samme hvilken vei du ser.

I denne byen konkurrerer bygningene om å være byens mest markante kjennetegn. Den æren synes jeg likevel går til «Eventyrslottet» på øya ute i Schwerinsjøen. Virkelighetens

eventyrslottet overgår både Hollywood og fantasien til Walt Disney.

Schwerin er også et ferieparadis for unge hip-hopper, technofreaks og andre dans- og musikkorienterte, festglade mennesker. Spesielt på arbeiderdagen den 1.mai. Da danser titusener av ungdom i den årlige Job-Parade gjennom den vakre byens gater til rytmisk dunking av technomusikk.

Og når du først er i Schwerin finnes det mange muligheter for nattsvermere. Her er konsertkneiper og klubber med alle rettigheter. Spesielt populære er «Mexx Club», «Thalia» og «Speicher».

Og får du lyst til å væte ganen med lokale dråper kan du legge en kveld til vertshuset «Zum Stadtkrug». Der brygger de sitt eget

øl i tillegg til å servere tradisjonell, mecklenburgsk mat.

Siden Schwerin ligger ved en innsjø byr mulighetene seg for trendy utsekelser på eller i vannet som windsurfing, seiling, kano, kajakk, roing eller et slaraffenliv på bade-stranden.

Ønsker du oversikt over byen anbefaler jeg deg en tur opp i tårnet i domkirken. 117 meter over bakken får du en fantastisk utsikt over både byen og dens omgivelser.

www

Du finner mer om perlen ved Schwerinsjøen på www.schwerin.com

ColorLine

OPPLEV IDYLLISKE LÜBECK

I Lübeck oppleves småbyidyllen som en reise i tid med en levemåte og en matkultur som er ivaretatt gjennom historien.

Sjøreisen til Kiel med Kronprins Harald er den perfekte måten å reise til opplevelsene på. Om bord kan dere nyte et bedre måltid, danse etter hyggelig musikk og gjøre en lønnsom handel i taxfree-butikken. Alt er med på å gjøre starten og slutten på ferien til en opplevelse

LÜBECK HOTELLPAKKE

2 døgn på Radisson SAS Hotel og båtreisen Oslo-Kiel t/r

fra kr 1 690,-

Gjelder bestemte avreisedager med Kronprins Harald februar-april. Prisen er pr. person og inkluderer t/r i 2-stjerners innvendig dobbeltlugar, og to netter på hotell inkl. frokost samt en personbil. Turkode 2529.

Booking: 810 00 811, eller nærmeste reisebyrå
Nettrabatt kr 100,- pr. bestilling
www.colorline.no

Opplev sjøen, glem alt annet

NYTELSE FOR KROPP OG SJEL

For mer informasjon: www.ostsee-und-wellness.de

Se også annonse side 9

WOLFSBURG – BILGAL TEMAPARK

20 mil sørøst for Hamburg ligger Wolfsburg. Er du bilinteressert må du legge turen hit. Her ligger en temapark uten sidestykke i hele verden. Autostadt Wolfsburg er nemlig en hel by viet til bilen. Hit kan du komme og se hvordan designerne skaper og konstruerer morgendagens biler, du får til og med lov til å designe din egen bil om du vil. Ungene får kjøreopplæring og «sertifikat» mens du koser deg på en av gourmetrestaurantene i bilbyen. De hører også med. Deretter legger du turen innom bilmuseet som huser de fleste av verdens mest ettertraktede biler gjennom tidene. Alt i Autostadt Wolfsburg er innrettet med internasjonal arkitektur og store parkanlegg.

Du finner mer informasjon om biletskerens paradiset på www.autostadt.de

BARNEVENNLIG I BREMEN – vitenskapsbyen 2005

I barnevennlige Bremen kan du leke litt gud om du besøker bydelen Schnoor. Utstillingen «Tid og Rom» i St. Jacobus Pakkhus tar deg nemlig med på en reise tilbake i tid. Der kan du gjøre som i Hollywood-filmene «Tilbake til fremtiden», gripe interaktivt inn i fortidens hendelser og forandre dem for evig og alltid. I Bremens Universum tar du interaktivt del i vitenskapsens vidunderlige verden. Den spektakulære, sølvfargete bygningen presenterer moderne vitenskap på over 4000 kvadrater med utstillingsflate. Universum gir deg rett og slett en fascinerende og

lekende innførsel i vitenskapsens hemmeligheter. Dette er stedet for alle nysgjerrige barn og voksne.

Deretter kan du dra til Rhododendronparken og leve deg inn i plantenes verden, vandre i fjellene i Himalaya, nyte vannspruten fra en åtte meter høy foss eller la roen senke seg over deg i Zenparken.

Du finner mye mer om hjembyen til Brødrene Grimms Bymusikanter på www.bremen-tourism.de. Besøk også www.universum-bremen.de for mer om vitenskapsmuseet Universum.

ÅRLIG SOMMERFEST I KIEL

Du kjenner Kiel. Tror du. Du har jo ankommet Kiel med ferje og rullet gjennom byen med veikartet på fanget. Men Kiel er i seg selv en sjøfartsby, en sprell levende universitetsby stappfull av kultur, historie og urban sjarm. Og hver sommer er det nettopp her Nord-

Europas største sommerfest, die Kieler Woche – eller Kiel-uken på norsk – går av stabelen med regatta, konserter og alle tenkelige andre festligheter. Du finner mer om Die Kieler Woche og andre ferietips i Kiel på www.kiel-tourist.de

Edvard Munch-huset i Warnemünde

Warnemünde er et kur- og badested ved den tyske østersjøkysten og hører til den gamle hansabyen Rostock. Her oppholdt Edvard Munch seg i perioden fra mai 1907 til oktober 1908.

ter i 1994 foreningen «Edvard Munch-Haus e.V.». Foreningens formål er å bevare minnet om Munchs kreative arbeid, men også å ta vare på det kultur- og bygghistorisk interessante, fredede fiskerhuset i senbarokk stil som Munch leide i denne perioden. Med hjelp av generøs finansiell støtte fra tysk og norsk industri og private sponsorer, fikk foreningen muligheten til å kjøpe huset i 1996. Etter to år med planlegging og ombygging av huset, ble det høytidelig åpnet den 11. mai 1998 i nærvær av den

tyske forbundsstatspresidenten Rita Süßmuth og den norske stortingspresidenten Kirsti Kollie Grøndal.

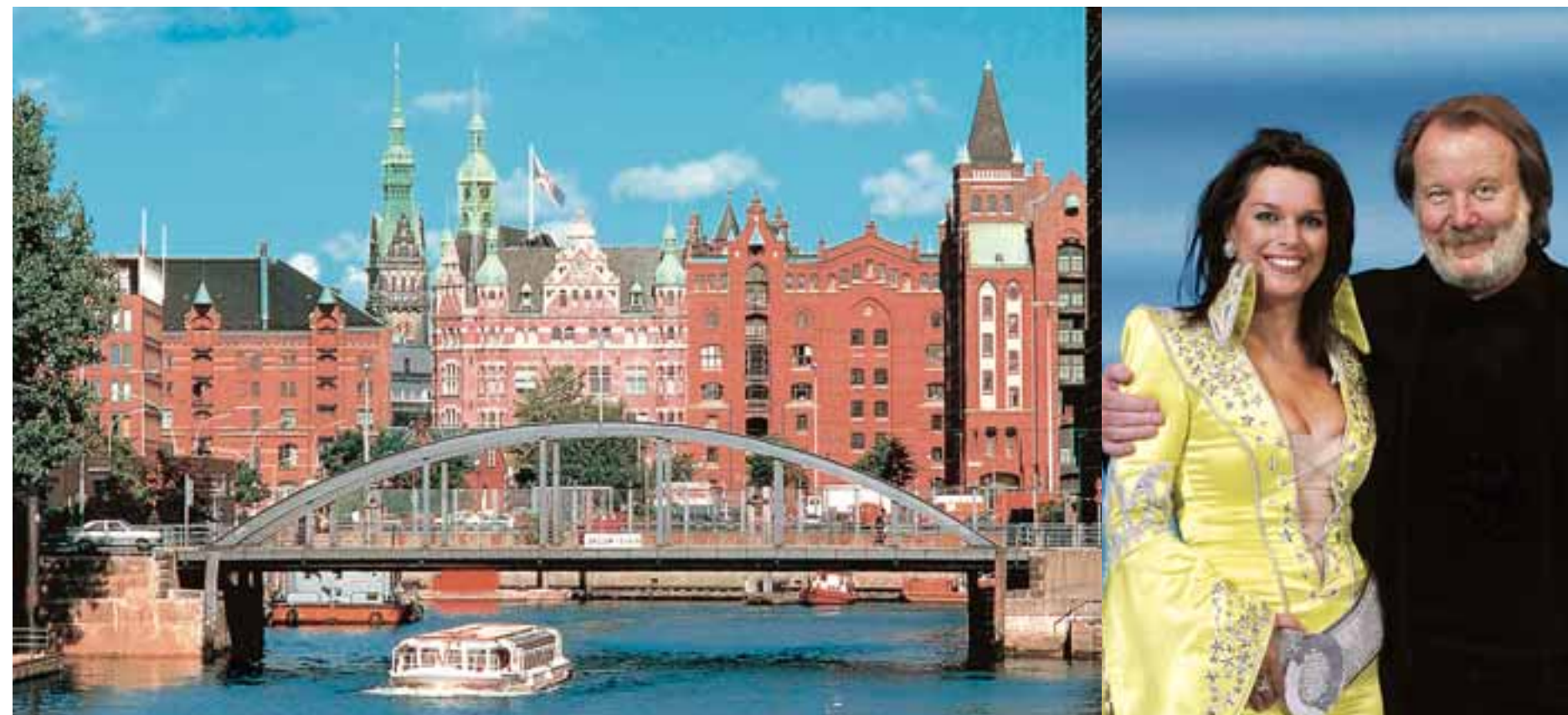
Etter den vellykkede ombyggingen er Edvard Munch-huset i dag et sted for både historie og framtid. Hvert år blir det delt ut stipendier til tyske og norske kunstere som innebærer et arbeidsopphold med avsluttende utstilling og en katalog. Kunstnere får igjennom dette muligheten til å leve og arbeide i Edvard Munch-huset og samtidig dra nytte av husets historiske atmosfære. Det kunstneriske programmet suppleres med opplæring, konserter og utstillinger.

Edvard Munchs liv og kunstnerkap er sterkt preget av gjensidige kulturelle impulser på tvers av landegrensene. I tiden rundt det forrige århundreskiftet fant en omfattende kulturutveksling sted mellom Tyskland og Norge. Edvard Munch-Haus e.V. har som formål å styrke det kulturelle samarbeidet mellom Tyskland og Norge.

Etter turbulente år i Berlin, Lübeck og Weimar, var Munch på jakt etter et rolig sted ved sjøen. Omkring århundreskiftet hadde Munch oppdaget det populære kurstedet Warnemünde, som skulle bli hans «tyske Åsgårdstrand».

Han leide et fiskerhus, «Am Strom 53», og ansatte en hushjelp. Her opplevde Munch en intensiv kunstnerisk skapningsperiode etter å ha kommet til ro, både fysisk og sjølelig. Munchs kunstneriske produktivitet i Warnemünde er utførlig dokumentert i en rekke brev, dagbøker, skissebøker, grafiske arbeider, teaterdekorasjoner, malerier og ikke minst i Munchs egne dokumentariske fotografier fra denne perioden. I tillegg til landskapsmalerier, bilder med scener fra dagliglivet og portrettstudier, skapte Munch viktige verk som «Badende menn» og serien «Det grønne værelset».

Med tanke på å bevare Munchs minne i Warnemünde, dannet en liten gruppe idealister og entusias-

Hamburg med sine sjarmerende kanaler gjennom byen

Carolin Fortenbacher spiller i musikalen Mamma Mia, her sammen med ABBA's Benny Andersson. (Foto: Malzkorn).

Hamburg – VINDU MOT VERDEN

Hamburg! En tysk kulturskatt bare en båtreise eller en liten flytur fra Oslo. Her lever maritim historie og pulserende storbyliv side om side, her er enorme kjøpesentre og majestetiske kulturpalasser, ut fra kneipene lyder både rock'n'roll og klassisk musikk. Selv The Beatles måtte hit for å finne tonen. Hamburg er Tysklands vindu mot verden.

Hamburg er en elegant verdensby med flotte villaer, brede gater, store shoppingstrøker, spennende bydeler som St. Pauli og Speicherstadt og liv og røre langs de mange små kanalene som går gjennom byen. Mange nordmenn hører Hamburg og tenker Reeperbahn, bare få vet at Hamburg med alle sine parker og friluftsområder regnes som Tysklands grønneste by.

Du drar ikke til Hamburg uten å utforske havnen. Den gamle hansabyen har nemlig en av verdens største havner. Og du forinner den dag i dag fordums historie og storhet når du vandrer mellom store havseilere og gamle skip som i dag er museumsobjekter.

Herfra reiste hundretusenvis av europeere på enveisbillet til Amerika, her har tusenvis av norske sjømenn mønstret av og på opp gjennom sjøfartsnasjonen Norges historie. Og når du kikker innover i byen fra havneområdet ser du historiske kirkespir og tårn rase mot himmelen her i Tysklands havneby nummer en.

Color Line Arena

Du kommer ikke forbi Color Line når du tenker nordmenn og Hamburg. Båtturen mellom Oslo og Kiel er både blitt en frakterute for reisende, en handletur, kosetur og fornøyelsestour for nordmenn i absolutt alle aldre.

Og bare en bitte liten tog- eller biltur unna ferjeanløpet i Kiel ligger Hamburg, en av Europas aller mest spennende byer og venter. Color Line har til og med satt navn på Hamburgs nye kulturelle storstue. Color Line Arena er så flott at den blir kalt Europas mest moderne flerkbrukshall.

Når du tar turen over Kattgat kan du derfor kombinere en stor konsertopplevelse i den gamle hansabyen med selve båtreisen. Gjøre shoppingturen til en kulturweekend i Tyskland og se verdensstjerner som bare sjelden finner veien til Norge.

I tillegg tyter det blues og jazz, rock'n'roll og diskomusikk ut av ungdommelige kneiper og puber, det være seg i bydelen St. Pauli, i Ottensen eller i Altona.

Kulturtilbudene står nærmest i kø. I «Hamburger Kunsthalle» kan du beundre byens største kunstsamling. Eller du kan besøke Tysklands eldste opera, oppleve verdensberømt ballett og få med deg en forestilling på det like kjente Talia-teateret. Byen byr også på musikaler i verdensklasse. Som for eksempel «Løvenes Konge», «Mamma Mia» og «Vampyrens dans» (Tanz der Vampire).

Internasjonal atmosfære

Og har du ennå tid til overs før du må tilbake til ferjeleiet vil jeg anbefale deg en tur innom museet for kunst og håndverk for å se modelljernbanen. Den er et eventyr i miniatyr. Eller suge til deg inntrykk ved «Binnenalster», innsjøen som ligger midt i hjertet av storbyen. Den er ikke bare et eldorado for seilbåteiere, men også et yndet område for spasertere.

Står shopping høyt på din favorittliste er Hamburg byen. Forretninger, butikker og shoppinggallerier lokker med fristende tilbud og salg i gate etter gate. Spesielt attraktivt for store shoppingglade er kanskje shoppinggaten Mönckebergstrasse og

Jungfernstieg, området mellom Colonnaden og Neuer Wall. Eller de overbygde passasjene som Hanse-Viertel, Gänsemarkt og Bleichenhof, bare for å nevne noen.

Folk i Hamburg kaller byen sin «Tysklands vindu mot verden». Og

det med rette. For havnebyen har gjennom århundrene vært et økonomisk maktsentrum. Og på grunn av havnen har internasjonale strømninger, tanker, kunst og kultur funnet veien til byen og dens borgere.

www Mer om Tysklands nest største by på www.hamburg-tourismus.de For info om musikaler: www.stageholding.de

Velkommen til Tysklands beste region for helse og velvære!

Mecklenburg Vorpommern

GESUNDHEITSWIRTSCHAFT

De som vil ta vare på helsen sin er i spesielt gode hender i det nordøstlige Tyskland. I tillegg til den flotte naturen fra Østersjøens bredder til Mecklenburgsjøen og det innbydende havklimaet tilbyr Mecklenburg-Vorpommern også en velutviklet infrastruktur for private og statlige helse-

tjenester. Dette ser du både av den høye medisinske standarden på universitetssykehusene i Greifswald og Rostock og ved de 67 moderne rehabiliterings- og terapeutiske fasilitetene i 55 spa- og feriebyer.

Den tette servicestrukturen av sykehus, rehabiliteringsfasiliteter og hoteller i Mecklenburg-Vorpommern er unike i Tyskland. Det nære samarbeidet tillater et særdeles godt tilrettelagt og personlig tilpasset servicetilbud. Dette garanterer ikke bare den best mulige medisinske kvaliteten, men gjør at man slipper å stå lenge på venteliste for eksempel for et kirurgisk inngrep.

De splitter nye eller oppussede klinikkene, rehabiliterings- og spa-fasilitetene ligger spredt rundt på de nydeligste stedene både langs Østersjøens strender og ved skjellige innsjøer. Nye, kreative konsepter, diagnoser og terapier bygget på de siste oppdagelsene innen medisinsk forskning, i tillegg til et spesialtrent personale garanterer høy kvalitet og utstrakt omsorg – noe som både er godt for helsen og for ditt velvære.

Velkommen til en av de ledende regionene i Europa når det gjelder wellness, helse og velvære!

Viktige kontakter i Mecklenburg-Vorpommern:

BioCon Valley	(Turistkontoret)	www.bcv.org
Tourismusverband M-V	(Sykehusenes felleforening)	www.auf-nach-mv.de
Krankenhausgesellschaft M-V	(Spa-foreningen)	www.kgm.v.de
Bäderverband M-V		www.baederverband.m-vp.de

SACHSEN

Om du er kunst og kulturinteressert er regionen Sachsen ferien for deg. Her levde Johann Sebastian Bach, her hentet Goethe inspirasjon, her ligger Mendelssohns hjem. Men her venter også vakre naturområder og mange overraskelser. Som for eksempel nasjonalparken Sächsische Schweiz med sine bratte klippevegger, dype sjakter og svære skogområder. Friluftscenen i nasjonalparken regnes for å være den mest naturskjønne i hele Europa. Her kan du oppleve kjente og kjære forestillinger som «Hans og Grete» og «Ronja Røverdatter». Og du må besøke middelalderbyen Meissen med sine bratte, trange gater, sin kjente porselenfabrikk og ruvende katedral. Ingen ferie i Sachsen er komplett uten en båttur på Elben, en av Tysklands hovedelver som har sitt utspring i Böhmen og flyter gjennom hele Tyskland før den munner ut i Nordsjøen ved Hamburg. Og i Sachsen ligger kulturperlene Dresden og Leipzig:

Fra nattelivet i Dresden.

Dresden UNG TIL SINNS

Er du ung til sinns eller ung av år vet jeg hvor du bør legge kursen. Til Dresdens bydel Äußere Neustadt. Der ligger kneipene, barene, pubene, klubbene, kunstgalleriene og Elbwiesen – et kjent og kjært møtested for svinging og flørting i varme sommernetter.

Naturskjønne Dresden ved Elbens bredd, med nasjonalparken Sächsische Schweiz med sine klatre- og vandremuligheter like utenfor bymurene og grensen til Tsjekia bare ett par steinkast unna. Det blir til sammen en eksotisk setting.

Når du i tillegg finner alle storbyens lyse sider i sentrum, jeg nevner i fleng hyggelige fortauskafeer, gode restauranter, alskens severdigheter av både

moderne og historisk art og store, grønne parkområder å slappe av i.

Dresden har metropolens tilbud, men ikke det hektiske og stressede liv du forbinder med store byer. Her føler du at du kan nyte dagen og kvelden – og natten for den saks skyld – i et behagelig landsens tempo.

Noen opplevelser bør du få med deg mens du er her: Har du barn med på ferieturen bør du for eksempel besøke Deutsches Hygiene-Museum. Her lærer du morsomme fakta som hvorfor det rumler i magen eller hvorfor hendene blir røde når du gnir dem mot hverandre. Dette barnevennlige museet er interaktivt. Både du og ungene dine kan kjenne på gjenstander, eksperimentere, utforske og leke av hjertens lyst.

Deretter legger du turen til det nyåpnede «museet» Neues Grüne Gewölbe. Her vil du og barna dine ved selvsyn se bevis på at rubiner, smaragder, safirer og

andre eksotiske edelsteiner ikke bare hører hjemme i Indiana Jones-filmer. I dette skattkammeret finnes ordentlige eksemplarer på dem alle.

Dresden ligger langt fra havet. Men det stopper ikke byen fra å invitere til en titt på «havet bak glass». I verdens første og eneste mobile kjempeakvarium kommer du tett på de tusenvis av forskjellige vesener som til sammen utgjør livet under havets vannskorpe.

Med historiske Elben ved dine føtter bør du også spandere på deg en tur med hjulbåt fra Dresden til eventyrslottet i slottsparken i Pillnitz. En flott dagstur.

Du finner mye mer om saksenes hovedstad på www.dresden-tourist.de

SACHSEN

«Museum der bildenden Künste» – Det moderne kunstmuseet i Leipzig. (Foto: Werner Huthmacher).

Leipzig «ROLL OVER» BACH

Shopping i elegante omgivelser.

Leipzig – et pulserende senter for messer, kongresser, shopping, kultur, natteliv – og Johann Sebastian Bach. Tidlig hver sommer valfarter musikkelskere fra hele verden til den årlige Bachfesten i komponistens hjemby.

Alle arrangementene under Bachfesten er til ære for Johann Sebastian Bach, til hans liv og virke i Leipzig. Du vandrer i hans fotspor og du hører Bachs musikk fremført på steder hvor han selv både har vært og spilt.

Ja, ja, tenker du som kanskje ikke er hektet på klassisk musikk. Bach og Leipzig. Jeg dropper den byen. Da gjør du en tabbe. Hjembyen til Bach er nemlig en musikkby av rang.

Hvert år arrangerer byen musikkfestivalen «Honky Tonk». Som navnet tilsier så er dette en ren rockefestival hvor 80 internasjonale rock-

og popgrupper opptrer rundt om på klubber og vertshus i hele byen.

Og en musikkby som Leipzig huser naturlig nok ett av Tysklands mest kjente symfoniorkestre, Gewandhaus-orkesteret, som for øvrig besøker Oslo i 2005.

I midtbyen finner du fascinerende bygninger i renessanse- og barokkstil, brede handlegater og smale smug i ny glans. Noe som frister både til sightseeing og shopping.

Det hviler en helt spesiell atmosfære over en by så rik på tradisjoner som Leipzig. Kirken Nikolaikirche ble berømt for sine fredsbønner forut for den tyske gjenforeningen i 1989.

Den sengotiske Thomaskirche er også verdensberømt. Det er nemlig der det kjente Thomanerkoret opptrer. I samme kirke ligger for øvrig byens store sønn Johann Sebastian begravd.

Liker du Felix Mendelssohn Bartoldys musikk må du jo avlegge Mendelssohn-Haus en besøk. Det er det eneste museet i hele verden

som bare tar for seg Mendelssohn. Museet ligger for øvrig i samme hus som komponisten både ble født og hvor han døde.

Når du først er i Leipzig kan du ikke dra uten å ha tilbrakt en kveld i restauranten Auerbachs Keller. Dette var nemlig yndlingsstedet til en av verdens tre, fire største forfattere gjennom alle tider, Johann Wolfgang von Goethe. Han vanket her mens han studerte i Leipzig i årene 1765-1768. Er du bevandret i forfatterens litterære verker vil du huske at Goethe gjorde Auerbachs Keller i Leipzig verdensberømt ved å plassere restauranten i sitt nasjonale verk Faust.

Du finner mer om Bachs hjemby på www.leipzig.de

OPPLEV PULSERENDE HAMBURG.

Hamburg er en spennende by i stadig forandring med et hav av opplevelser. Byen er blitt en av Europas mest spennende og innholdsrike storbyer.

Sjøreisen til Kiel med Kronprins Harald er den perfekte måten å reise til opplevelsene på. Om bord kan dere nyte et bedre måltid, danse etter hyggelig musikk og gjøre en lønnsom handel i taxfree-butikken. Alt er med på å gjøre starten og slutten på ferien til en opplevelse

HAMBURG HOTELLPAKKE

2 døgn på Radisson SAS Hotel og båtreisen Oslo-Kiel t/r

fra kr **1 790,-**

Gjelder bestemte avreisedager med Kronprins Harald mars og april. Prisen er pr. person og inkluderer t/r i 2-stjerners innvendig dobbeltlugar, og to netter på hotell inkl. frokost samt en personbil. Turkode 2515.

Booking: 810 00 811, eller nærmeste reisebyrå
Nettbutikk kr 100,- pr. bestilling
www.colorline.no

Opplev sjøen, glem alt annet

Berlin – en metropol av verdensformat. Berlin er byen hvor alt skjer. Berlin har en av Europas viktigste filmfestivaler, Berlinale.

Berlin er motebyen, musikkbyen og festbyen. Da er det ikke rart at denne vidunderlige byen er blitt nordmenns mest besøkte reisemål i Tyskland!

Når du kommer til Berlin kan du oppsøke tre forskjellige turistinformasjoner. Du finner dem her:

Europa-Center
Budapester Strasse 45
10787 Berlin

Brandenburger Tor
Südflügel
Pariser Platz
D-10117 Berlin

Fernsehturm (TV-tårnet)
Alexanderplatz
Panoramastrasse 1A
D-10178 Berlin

Du finner mye mer informasjon på www.berlin-tourist-information.de

Shop til you drop i Berlin.

Brandenburger Tor ligger sentralt i byen. (Foto: Qorm K. Gaare).

Fatih Akin: Regissør av «Mot Veggen». (Foto: Scapix).

Det er i BERLIN DET SKJER!

– Berlin er en by med et utrolig åpent sinn, sier svenske Catarina Erceg fra Berlin Tourism Marketing. – Derfor trekker kreative unge mennesker hit, derfor flytter MTV sitt hovedkontor hit fra London. For Berlin er byen som er happening akkurat nå.

Catarina forteller at forvandlingen

av den historiske storbyen til en vibrerende metropol begynte på 90-tallet med technomusikken. – Den skapte en myte om Berlin som «byen som aldri sover».

Og Berlin er igjen blitt verdens motesentrum. Her kan du gå kledd som du vil uten at noen løfter et øyenbryn. Allerede for to tiår siden trakk popstjerner som David Bowie og Iggy Pop til Berlin for å suge i seg storbyens fargerike mangfold.

Et mangfold som bare har økt i styrke siden den gangen. Det er helt naturlig, for eksempel, at punkmøtens dronning Vivienne Westwood i over 10 år har øst av sin kunnskap ved Berlins Kunstuniversitet (Udk). I Berlin er det nemlig ingen motetabuer.

Det er heller ingen tilfeldighet at nettopp Berlin igjen har tilrevet seg

verdens motehegemoni. Tysklands hovedstad har nemlig tradisjoner i så måte. Allerede i de svingende 1920-årene ble Berlin regnet som Europas ledende moteby.

I dag rommer byen seks moteskoletillegg til Udk, hvor unge talenter kan øve, lære og finne inspirasjon. Her spirer og gror ideer i alle retninger. Og takket være fantasifulle motemesser med ville navn som «Bread & Butter» og «Honey & Milk» er Berlin blitt et Motemekka for absolutt alle de seneste trendene.

– Hvis du er interessert i moter anbefaler jeg deg å oppsøke Kastanienallee, råder Catarina. – Der finner du små motebutikker, designbutikker – butikker med utvalg fra haute couture til vanlige hverdagsantrekk – herfra drar du med klær du aldri vil finne andre steder.

Shoppingmekka

Det sier seg selv at verdens motesentrum også er et shoppingmekka for absolutt alle. Berlin byr på alt fra store varehus til små boutiques. Du kan velge og vrake i internasjonale trender, lokale moteskapere og alt imellom.

Et godt tips til deg som er ute etter helt særegne ting av lokal karakter er at folk som bor i byen helst shopper i bydelene hvor de hører hjemme. Derfor finner du butikker som bærer preg av de forskjellige bydelens innbyggere og deres smak.

Liker du store «shopping malls» av typen Oslo City er nok «Arkaden am Potsdamer Platz» midt i blinken for deg. Det samme gjelder «Europacenter». Eller du kan velge det seks etasjers store magasin

KdW – Kaufhaus des Westens – eller «Galeries Lafayette» med sin franske sjarm. Er du ute etter eksklusiv shopping finner du en rekke valgmuligheter i Berlin. Alt fra de mest eksotiske gullsmedforretningene til de mest sofistikerte klesbutikkene.

Typisk for Berlin er også de store innendørs torghallene hvor du kan oppleve berlineren på nært hold og handle alt fra frukt og grønnsaker til finslipte kniver og klær.

Kunstnerbyen

Ingen vet som kunstnere hvor viktig det er med frihet og intellektuelt alburom. Hit dro for rundt 100 år siden skandinaviske kunstnere av verdensformat, det er nok å nevne navn som August Strindberg og Edvard Munch. I dag har Berlin

opplevd en ny bølge av skandinaver som har latt seg tiltrekke av byen ved Spree. Et snaut hundretalls unge norske kunstnere utgjør et blomstrende artistmiljø i byen.

– En grunn til at kunstnere trives her er den menneskelige åpenheten, mener Catarina. – En annen er at de her finner den meningsutvekslingen kreative mennesker behøver for å skape noe nytt. En tredje grunn er nok at du fremdeles kan komme hit og finne deg et krypinnet uten å bo deg i hjel.

Catarina forteller at det er lett å komme til byen og finne ut hvor det er action. – Det er bare å stikke innom nærmeste kneipe og spørre hvor ting skjer, forteller hun. – Du vil alltid få hjelp. Det er bare slik Berlin og berlinere er.

Hun forteller at akkurat nå ligger alle de hippestede stedene for ungdom i det som en gang var østsonen. Og hun øser ut noen tips:

Søker du uteliv med livlige restauranter og barer er Helmholtzplatz ett av stedene hun anbefaler.

Lyster du etter å kombinere shopping og uteliv er Hackescher Markt et godt valg.

Og vil du bare slenge rundt og suge storbymiljøet i den bydelen som i øyeblikket er mest populært blant studenter og annen ungdom setter du kursen for Friedrichshain.

Betyr det da at Berlin bare er en by for ungdom?

Nei da! Her er fremdeles operaer, symfoniorkestere og teatre. Og her er flust med tradisjonell kunst og kultur i gallerier og museer. Men dagens Berlin er en ung by, en by du leser side opp og side ned om i livstilsilsmagasiner verden over. Hvorfor? Jo, fordi det er i Berlin det skjer!

Guide til nattelivet

INFORMASJON OM ARRANGEMENTER: WWW.ZITTY.DE

Du er i Berlin for første gang og lurert på hvor du skal gå. Her er en liste over noen av de hotteste stedene:

SENTRUM:

Tresor/Globus. Leipziger Strasse 126a. En av de beste technostedene i Berlin. I underetasjen i lokaler som før var bankhvelv sverter ravere under blinkende lys til hard techno. Musikken i etasjen over er roligere.

Zosch. Tucholskystrasse 30. Lys, laid-back bar hvor førsteetasjen er som en stue. I underetasjen er det levende musikk, litteratur og høytlesing av dikt pluss en mørkere bar med Dixielandjazz.

WMF. Karl-Marx-Allee 34. Doble dansegolv fylles opp med electroloungers i lokaler som en gang huset en østtysk kabaret.

2BE-Club. Ziegelstrasse 23. Reggae og hip-hop i romslige omgivelser.

STRANDBAR MITTE. Monbijoustrasse 3. Ligger i Monbijouparken. Strandbar med miniatyr utendørs strand og strandstoler. Åpen bare om sommeren.

SCHÖNEBERG:

Slumberland. Goltzstrasse 24. Med palmer, roterende afrikansk kunst og sandgolv. Du må nesten se det for å tro det.

Metropol. Nollendorfpf. 5. Det rene danse-tempelet med mange rom. 650 000 watt lys. 35 800 watt lyd og DJs som ikke er redd for å bruke dem.

KREUZBERG:

Freischwimmer. Schlesische Tor 2. Innendørs og utendørs. Bord og stoler langs vannkanten. Høytlesing av dikt og partys.

SO36. Oranienstrasse 190. Mange mener dette er Berlins beste mixed club, med både hetero og homofile gjester. Tett og svett dansing til techno, hip-hop og ska. Ofte er musikken live.

Wild at Heart. Wiener Strasse 20. Skikkelig

kitsch med minnesmerker for Elvis, kinesiske lanterner, glinsende tigere og mye mer. Jordnær rootsmusikk hver kveld.

Muvuca. Mehringhof, Gneisenaustrasse 2a. En bar med plass til opptredener. Afro-brasilianisk spisested. Blir drevet av et sosialistisk kollektiv. Blir brukt til politiske møter, homofile treff etc.

FRIEDRICHSHAIN:

Astro-Bar. Simon-Dach Strasse 40. Bar med plastikk retro roboter og høy «electronicafaktør».

Paule's Metal Eck. Krossener Strasse 15. Hvis du er ute etter en helt spesiell baropplevelse er dette stedet. Falsk heavy metal-bar med chihuahua-skjeletter og hodeskallen til en munk i hette over døren.

Dachkammer Bar. Simon-Dach Strasse 39. Hip bar med interiør i landsens stil.

PRENZLAUER BERG:

Wohnzimmer på Helmholtzplatz. Publikum i slutten av 20-årene, småtrendy og avslappet. Interiør, sofaer, loppemarkedstoler og geniale cocktails.

Morgenrot. Kastanienallee 85. Om dagen en vegetarrestaurant, om kvelden serveres det iskalde shots med vodka.

August Fengler. Lychener Strasse 11. Hip kafe-bar med levende musikk i helgene (reggae, funk, jazz, latinske rytmer).

KulturBrauerie. Knaackstrasse 97. Kjempedigre festlokaler i et tidligere østtysk bryggeri. Alt fra de populære klubbene Soda og Kesselhaus til russisk teater, hippe kafeer og en kunskole. Her hører du hard-core «østrokk», disco, techno, reggae med mer.

CHARLOTTENBERG:

Quasimodo. Kantstrasse 12a. Dyrehage, diger kafe pluss konserthall som i hovedsak blir brukt til soul og jazz.

A-Trane. Bleibtreustrasse 1. Her er det lite prating. Jazzfansen kommer for å digge musikken.

Foto: Gorm K. Gaare

Prosjekt 0047.com

NORSKE KUNSTNERE I BERLIN

Mange norske kunstnere reiser til Berlin som helt nyutdannet for å suge til seg lærdom og inspirasjon. Den norske kunstnerkolonien teller et lite hundretalls av våre mest lovende utøvende kunstnere. De er her fordi stemningen i kulturbyen er som et forskningslaboratorium for kunst. Her er det lett å realisere sine prosjekter, her er det høyt under taket og rom for nytenking.

Det skjønte nok de to arkitektstudentene Espen Røyseland og Øystein Rø fra NTNU. De var i 2004 på ett års utveksling i Berlin. Under oppholdet etablerte de like godt PROJEKT0047 – en plass for produksjon og utstilling av ung norsk kunst og arkitektur i Berlin – i en 130 kvadratmeter stor forretning midt i Berlin sentrum. Lokalene er blitt fullstendig ombygd til formålet. Når du besøker det norske PROJEKT0047 under ditt besøk i Berlin vil du

finne to gallerier, en bar, ett studio og det nødvendige kontoret. Alt ligger på gateplan i ett av Berlins travleste galleridistrikter. Åpningstidene er onsdag til lørdag, kl. 14.00-18.00.

Prosjektet involverer kunstnere og arkitekter i startfasen av sine karrierer som alle ivrer etter å virke og eksperimentere i en av de viktigste kulturbyene i verden. Her har billedkunstneren Bjørn Hegardt og kreative unge kunstnere og/eller arkitekter som Jens Stegger Ledal, Huy Dao Vu, Jørgen Craig Lello, Bjørn Hegardt, Lars Monrad Vaage, Joachim Cossais og Mette Barit alle vist sine talenter.

Du finner mer om kunstnerprosjektet i Berlin, utstillinger og åpningstider på www.projekt0047.com Og til drojesjåføren sier du at du skal til: PROJEKT0047.com Tieckstrasse 10, 10115 Berlin

Vi er glade og stolte over at mer enn 1000 mennesker så langt har blitt med oss til **Berlin.**

Våre reiseledere har i samarbeid med **Jahn Otto og Siv Kirsten Johansen** fått til et konsept som gir oss veldig mye av Berlin. Neste tur: 16.-22.3. Oslo-Kiel-Berlin- Kiel

NK Larsens Bureau
Tlf. 71 52 11 70/64 93 93 15
www.nklarsen.no
nklarsen@nklarsen.no

Kjære annonsør

62% AV AFTENPOSTENS LESERE OPPBEVARER VÅRE TEMAUTGIVELSER FOR Å TA FREM IGEN VED EN SENERE ANLEDNING.*

Aftenposten
Det er godt å vite

Storbyopplevelser i Berlin

Med Storbyeksperten Bridge og SAS Braathens kan du oppleve en av Europas mest spennende storbyer. Våre pakkereiser gir deg mer for pengene!

Fly + 2 netter på Berlin Mark Hotell fra 2.695,-
Godt mellomklassehotell like ved Ku'damm. Ekstranatt fra 345,-

Fly + 2 netter på Art'otel Berlin Mitte fra 3.245,-
Førsteklasses Designerhotell i byens mest trendy område. Ekstranatt fra kun 675,-

Fly + 2 netter på Bristol Kempinski fra 3.595,-
Byens mest kjente luksushotell midt på Ku'damm. Ekstranatt fra 820,-

EKSTRA BONUS!

Bestiller du din reise for 14.02 får du en reisehåndbok og et 72 timers Berlin kort inkludert i prisen (har en verdi på ca. 300,- pr. person).

Prisen inkl. reise med SAS Braathens fra Oslo direkte til Berlin, alle skatter og avgifter samt overnatting i dobbeltrom med frokost. Avreise i perioden 10. februar – 30. april 05. Priseksemplet gjelder i perioden frem til 31. mars. Kontakt oss for pristilbud med avreise i april. Antall plasser er begrenset og spesielle betingelser gjelder.

SAS BRAATHENS OG LUFTHANSA FLYR OGSÅ TIL HAMBURG, MÜNCHEN, FRANKFURT, HANNOVER, DÜSSELDORF, STUTTGART OG KÖLN.

For bestilling ring **Braathens** Bridge Storbytelefon 22 34 01 10

RHEINLAND-PFALZ

Du trodde kanskje «Vinland» hadde noe med vikinger og oppdagelsen av Amerika å gjøre? Feil. «Vinland» ligger i hjertet av Europa, i det sørvestlige hjørnet av Tyskland og heter Rheinland-Pfalz. Her møtes «vinelvene» Rhinen og Mosel med seks av Tysklands 13 vindistrikter og 70 prosent av landets vinproduksjon.

Drueranker så langt øyet kan se i Vinland.

Velkommen til

WINLAND!

www.goethe.de/germany

Sprechen Sie Deutsch?

Våre kurs

Over 30 kursvarianter fra 2 til 12 uker ved 15 forskjellige institutter i Tyskland.

- Intensiv- og superintensivkurs
- Spesialkurs for yrkeslivet, økonomi og kultur
- Individuelle kurs spesielt tilpasset dine behov
- Kurs for barn og ungdom

Vår styrke

Våre språklærere er dyktige og erfarne, og bruker moderne undervisningsmetoder i flerkulturelle undervisningsgrupper. Vi tilbyr:

- Mediatek, en plass for selvstudium og PCer
- Opphold hos en gjestefamilie
- Et rikt og variert kultur- og fritidsprogram ved alle de 15 instituttene.

Vi har over 50 års erfaring som du kan dra nytte av ved et av våre 15 institutter.

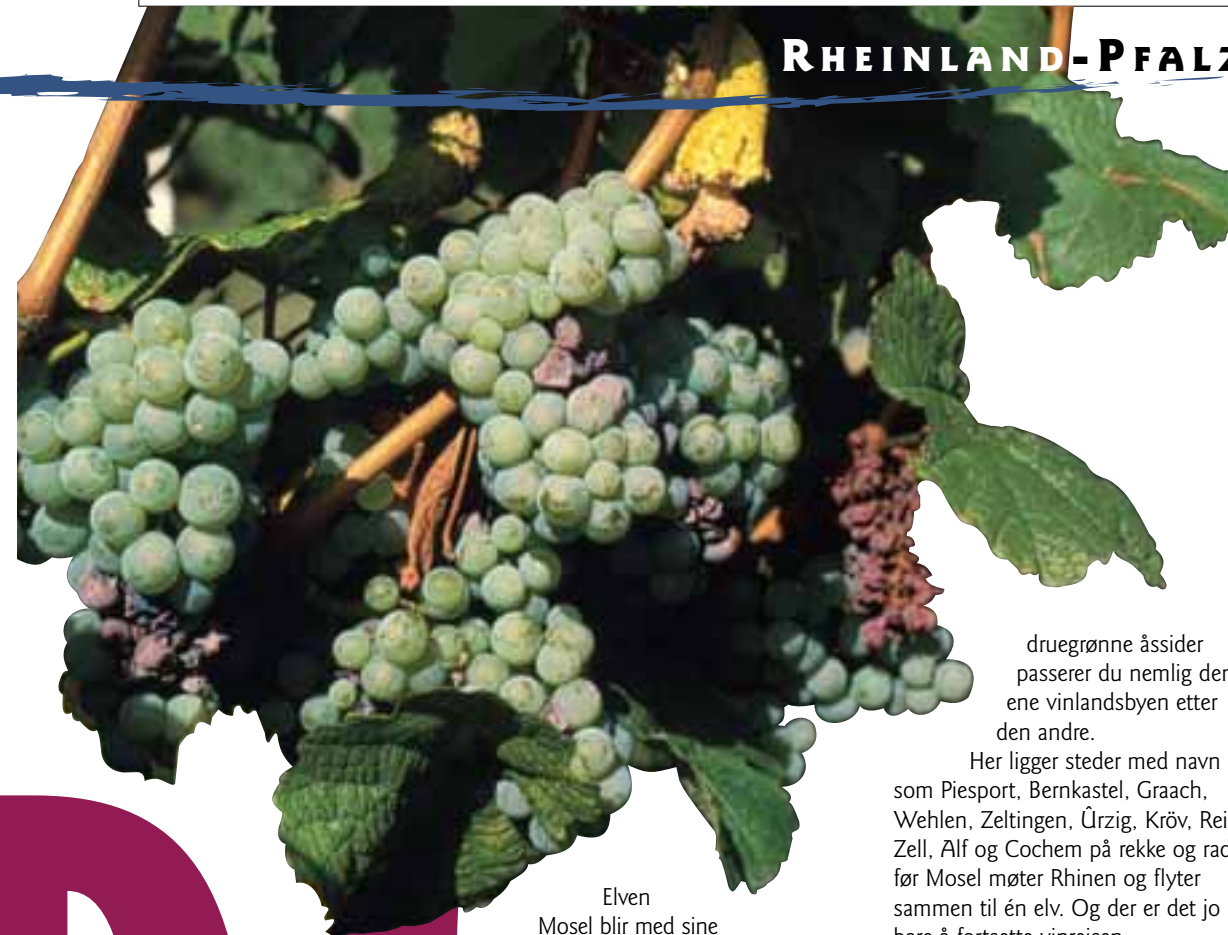
Mer informasjon

Goethe-Institut Oslo
Tel: 22 05 78 80
E-Mail: sprak@oslo.goethe.org

www.goethe.de/germany

RHEINLAND-PFALZ

druegrønne åssider passerer du nemlig den ene vinlandsbyen etter den andre.

Her ligger steder med navn som Piesport, Bernkastel, Graach, Wehlen, Zeltingen, Ürzig, Kröv, Reil, Zell, Alf og Cochem på rekke og rad før Mosel møter Rhinen og flyter sammen til én elv. Og der er det jo bare å fortsette vinreisen.

Som for eksempel til Pfalz hvor die Deutsche Weinstrasse går. Området er spesielt kjent for sitt milde klima og sine utsøkte viner. Seks av Tysklands vindistrikter hører hjemme i Rheinland-Pfalz: Ahr, Mittelrhein, Mosel-Saar-Ruwer, Nahe, Pfalz og Rheinhessen.

Aktiv ferie

Få turistområder egner seg så godt til aktiv ferie som Rheinland-Pfalz. Det er valgets kvaler. Både Mosel og Rhinen egner seg til båtturer. Her overgår den ene billedskjønnere turen den andre. Ønsker du å betrakte naturen i ro og mak fra en «hotellbåt» er elvecruise blitt en populær ferieform. En etterspurt dagsuttflukt er den seks timer lange båtturen fra Koblenz til Bingen/Rüdesheim på Rhinen.

Liker du å gå er for eksempel vandrouten Moselhöhenweg en 390 kilometer lang tur langs Mosel. Du synes kanskje 390 kilometer er noe langt? Det finnes kortere alternativer. Rheintal Radwanderweg er på mer folkelige 66 kilometer og egner seg både som en liten sykkeltur eller en solid fottur.

Mindre kjent, men ikke mindre eksotisk er vandremulighetene i vakker og frodig natur i skogområdene Eifel og Westervald. Husk at flyplassen i Hahn bare ligger 25 minutter med bil fra Moseldalen.

En godt oppmerket sykkelrute langs Mosel starter på fransk side av grensen og følger elven helt til den flyter ut i Rhinen ved Koblenz. Og er du skikkelig hektet på sykkel- og fotturer bør du planlegge ferien din slik at du er i Rheinland-Pfalz den første søndagen etter pinse.

Da står nemlig det årlige arrangementet «Happy Mosel» på programmet. Det er syklistenes og fotgjengernes dag ved Mosel. Hele ruten er bilfri og det festes opp og ned hele Moseldalen. Du finner info på www.happymosel.com

Rhindalen kan naturligvis ikke være noe dårligere. «Tal Total» finner sted den siste søndagen hver juni og er en bilfri dag langs Rhinen. For mer informasjon se www.tal-total.de

Alt annet om Rheinland-Pfalz finner du på deres egen hjemmeside www.rlp-info.de eller på norsk på Tysk Turistbyrås webside www.tyskland-info.com

Elven

Mosel blir med sine 545 kilometer nærmest som en sideelv til Rhinen, men Moseldalen tar sitt monn igjen for sine berømte viner og for måten elven svinger og slynger seg gjennom Tyskland og under Eifels grønne fjellsider på.

Til sammen er kombinasjonen Rhinen og Mosel ett av de mest berømte og mest besøkte turistområdene i Tyskland. Høydepunktet for en reise til Rhinen eller Mosel er vel for de fleste av oss sensommeren og høsten da druene blir til vin. Men du blir kanskje overrasket over at de fleste vinfestene finner sted i sommermånedene. Mer om vin og vinfestene finner du på www.deutscheweine.de

En reise i «Vinland»

Er en reise gjennom et tysk vinland noe for deg er både Rhinen og Mosel eventyrlig. Ta for eksempel for deg Mosel. Like ved grensen til Luxembourg – på tysk side – ligger den gamle romerske byen Trier. Et glimrende utgangspunkt for en vintur ned Moseldalen.

I Trier finner du fremdeles mange

Nå er du i hjertet av Europa. Midt i vinland med vinranker opp og ned dalsidene, romantiske slott som kneiser på de fleste høydedrag, slottsruiner å gå på oppdagerferd i og naturligvis elvene Rhinen og Mosel.

Elvetur mellom fjell og flotte slott kan friste de fleste.

Rhinens betydning for Rheinland-Pfalz, for hele Tyskland og Europa for den saks skyld, kan ikke overvurderes. Den har fungert som yttergrense for Romerriket, den har vært frakterute og Europas hovedpulsåre siden tidens morgen.

Selv om Rhinen er 1320 kilometer lang og flyter gjennom fire land så er det strekningen gjennom Mittelrhein – fra Bingen til Koblenz – som er blitt besunget og bejublet av diktere og malere og som turister i dag flokker til. Her flyter vannet i Tysklands lengste elv og lengste turistattraksjon nemlig mellom bratte fjellsider fullt av vinranker bare avbrutt av billedskønne landsbyer.

minnesmerker fra romersk tid du kan beundre før du setter kurs for vinrankene: som byporten Porta Nigra, eller den romerske aulaen og keiserbadene.

Trier var i fordums tid også et geistlig maktsentrum rik på kirkebygg. Og selvsagt på vin. Vinen spiller fremdeles en så stor rolle her at når du begynner din vinreise nordover Moseldalen herfra kan du først stikke innom småbyens «vininformasjon».

Så er reisen i gang. I Moseldalen henger drueklasene tette oppover åssidene. Og etter hvert vil du oppdage at turen mer og mer blir som en reise med vinlisten som guide. Mens elven slynger seg mellom

TA SJØVEIEN TIL EUROPA

Feriefølelsen kommer smygende mens man står på kaien og venter på om bordkjøring. Bilen parkeres trygt på bildekket og det er nå det hele starter. Et godt måltid i en av skipets restauranter, en lønnsom handel i taxfree butikken og en svingom etter hyggelig dansemusikk, alt er med på å gjøre starten og slutten på ferien til en god opplevelse.

ØKONOMI-BILPAKKE
Oslo-Kiel

fra kr **3 990,-**

Prisene på avgangene styres av tilbud og etterspørsel og passer godt for deg som er fleksibel på når du kan reise.

Prisen gjelder for inntil 4 personer i en 2-stjernes innvendig lugar og en personbil t/r mellom Oslo-Kiel. Pristillegg på kr 1190,- på Color Fantasy på grunn av høyere lugarstandard. Spesielle betingelser gjelder.

Booking: 810 00 811
eller nærmeste reisebyrå
Nettrabatt kr 100,- pr. bestilling
www.colorline.no

Opplev sjøen,
glem alt annet

BEGIVENHETSKALENDER TYSKLAND 2005

NOEN HØYDEPUNKTER: TYSKLAND ER ET STORT LAND MED MANGE TILBUD FOR ENHVER SMAK. SJEKK BL.A.

Tysk turistbyrå

Vi hjelper deg så gjerne med råd og vink om Reiselandet Tyskland!

Tysk Turistbyrå gir deg tips om alternative reisemåter – enten det er med båt, fly, bil, buss eller tog. Et bredt spekter av overnattingsmuligheter står til disposisjon: hoteller av alle kategorier, fra 5-stjerners luksushoteller til de rimelige Gasthaus. Har du spesielle ønsker kan kanskje tyske slottshotell være noe for deg? Eller er du mer den sportslige typen? Tyskland har 40 000 kilometer med sykkelveier – fra Østersjøens hvite strender i nord til Alpene i sør. Over 300 byer og småsteder har et fantastisk tilbud av velvære-, helse- og spatilbud. I 2005 fokuserer vi spesielt på «levende byer» og «familieferie». Be om våre nye brosjyrer.

Tyskland er i realiteten ikke bare ett land. Variasjon og mangfold er stikkord – både når det gjelder natur og kultur. Visste du at landet er en forbundsrepublikk med hele 16 delstater, hvorav tre er «bystater»? Vil du vite mer om events, severdigheter, reisemåter, turistveier og nyttige adresser, gå inn på vår hjemmeside www.tyskland-info.com eller kontakt oss!

Kulinariske Tyskland

Å utforske lokale spesialiteter, vin og gastronomi er blitt en trend turist setter pris på. Og det tyske kjøkken er verdt å utforske. Det er like variert som landskapet.

En historie full av liv

I Tyskland er minnesmerker, hele byer og industrielle monumenter på UNESCOs prestisjetunge liste over uvurderlige kultur-skatte.

Oppdag Tyskland fra sykkelsetet

Dette er en måte å feriere på som kobler temat «oppdag naturen» med en sport-saktivitet.

Wellness – en sunn tradisjon i Tyskland

I hundrevis av år har turister kommet fordi Tyskland har noe spesielt å tilby – gode helse- og velværetilbud. Her er over 300 spas og helsesentre langs Nord- og Østersjøen, i Alpene eller i de dype skogene.

Ferie for ungdom

For ungdom er Tyskland midt i blinken. Spennende musikk- og filmtilbud, sport, natur og fornyelsesparke.

Familieferie i Tyskland

Tyskland er et familievennlig ferieland. Her er flust av tilbud for alle aldre uten at det behøver å koste skjorta.

Byer fulle av liv

Byene i Tyskland spruter nærmest av liv. Her er kulturarrangementer, historiske monumenter og turistattraksjoner for absolutt enhver smak.

Fotball-VM 2006

I 2006 vil alle øyne være rettet mot Tyskland. 12 byer er vertskap for de 32 nasjonene i fotball-VM.

Tysk Turistbyrå/DZT Oslo

Sofiesgate 3
PB 6723 St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tel. 22 85 34 80
Fax 22 85 34 99
e-mail: tyskrb@tyskrb.no
www.tyskland-info.com

FEB. / MARS

FEBRUAR

16.–27.2. Oberstdorf. FIS VM på ski nordiske grener.
www.oberstdorf2005.de

MARS

10.–16.3. Messe CeBit i Hannover.
www.cebit.de

19.–28.3. Berliner Festtage Staatsoper.
www.staatsoper-berlin.de

Festivaler

FESTIVALER I BAYERN

<http://kulturkalender.faz.net/festival.php?r=2>

FESTIVALER I BERLIN

<http://kulturkalender.faz.net/festival.php?r=3>

ESSEN JAZZFESTIVAL

<http://www.jazz-offensive-essen.de/>

FREIBURG INTERNASJONALE

TELTMUSIKKFESTIVAL
<http://www.zmf.de/>

KÖLN. KLANGVISJONER

FESTIVAL MED BLANT ANDRE

MARKUS STOCKHAUSEN

<http://www.aktivraum.de/>

NRW-FESTIVALER

<http://kulturkalender.faz.net/festival.php?r=10>

RHEINGAU MUSIKKFESTIVAL

<http://www.rheingau-musik-festival.de/>

STUTTGART – HIPHOPFESTIVAL 2005

<http://hiphopopen.de/>

BERLIN MUSIKKMESSE

<http://www.popkomm.de>

På scenen

BERLIN – «GOSSIP», SCENEMAGASIN ONLINE
<http://www.berlin030.de/gossip/index.php>

BERLIN – KONSERTSALEN FOR PROGRESSIV MUSIKK S036
<http://www.so36.de/>

BERLIN – KONSERTER, UTSTILLINGER, DISKUSJONSKVELDER, KINO, BILLJARDSALONG, RESTAURANT OG «BIERGARTEN»
<http://www.kulturbrauerei.de>

KÖLN – ONLINE CITYGUIDE
www.koelner.de

KÖLN – ER TYSKLANDS HØMSEHOVEDSTAD
<http://koeln.gay-web.de>

BERLIN – ROCK OG POP
<http://www.knaack-klub.de/>

MÜNCHEN BYMAGASIN ONLINE
<http://www.prinz.de/index.html>

MÜNCHEN UNDERGROUND CLUB «ATOMIC CAFÉ»
<http://www.atomic.de/regulart.html>

APRIL / MAI / JUNI

APRIL

1.4.–5.5. Mosel. Wein & Gourmet-Festival.
www.wein-gourmetfestival.de

28.4.–9.10. München «BUGA». Stor hageutstilling på 160 hektar.
www.buga2005.de

28.04.–28.08. Berlin. Utstillingen 8. Mai 1945 «Der Krieg und seine Folgen».
www.dhm.de

MAI

5.–8.5. Hafengeburtstag i Hamburg arrangeres for 816. gang.
www.hamburg-tourism.de

7.–17.5. Int. Dixielandfestival Dresden.
www.dresden-tourist.de

8.5.–11.9. Rattenfängerspiele i Hameln.
www.hameln.de

9.5. Weimar. Offisiell start på «Schiller-året».
www.schilljahr2005.de

10.5. Berlin. Innvielse av minnesmerket for Europas myrdede jøder.
www.holocaust-mahnmal.de

16.5.–30.9. Berlin. Utstillingen «Albert Einstein – Ingenieur des Universums».
www.einsteinjahr.de

13.–15.5. Nürburgring. Rock-am-Ring.
www.rock-am-ring.de

27.–30.5. Nürburgring. Grand Prix Formel 1.
www.nuerburgring.de

30.5. Nürnberg. Rock im Park.
www.tourismus.nuernberg.de

JUNI

15.–29.6. FIFA Conferderations Cup Germany.
www.fifaworldcup.yahoo.com

12.06.–31.07. Sandsation 2005 i Berlin. Sandskulpturfestival.
www.berlin-tourist-information.de

18.–26.6. Kieler Woche.
www.kieler-woche.de

20.6.–15.8. Schlossfestspiele i Heidelberg.
www.schlossfestspiele-heidelberg.de

27.6.–31.7. Münchner Opern-Festspiele.
www.staatsoper.de

JULI / AUGUST / SEPTEMBER

JULI

1.–10.7. Schützenfest i Hannover. Folkefest med opp-tog.
www.hannover-tourism.de

9.7.–5.9. Sand World i Lübeck. Sandskulpturfestivalen i Travemünde.
www.sandworld.de

10.7.–29.8. Schleswig-Holstein Musikfestival.
www.shmf.de

12.07.–28.09. Goya-utstilling i Berlin.
www.smb.museum

14.–24.7. World Games i Duisburg. «Olympiade» og møtested for 38 av verdens trendsport-grener.
www.worldgames2005.de

31.7. Hockenheim. Grand Prix Formel 1.
www.hockenheimring.de

AUGUST

10.–14.8. Sail Bremerhaven. Internasjonal Windjammer-festival.
www.sail-bremerhaven-2005.de

11.–21.8. Köln. Weltjugendtag. Den katolske kirke arrangerer «Verdens ungdomsdag»
www.wjt.de

11.–14.8. Hanse Sail Rostock.
www.rostock.de

19.–22.8. Rüdeshheimer Weinfest.
www.ruedesheim.de

SEPTEMBER

8.9.–2.10. Beethovenfest Bonn.
www.beethovenfest.de

9.–13.9. Bad Dürkheim Wurstmarkt (Pfalz). Folkefest med lange tradisjoner. Arrangeres for 589. gang. Navnet til tross, Wurstmarkt handler ikke om polser!
www.bad-duerkheim.de

17.9.–3.10. Oktoberfest i München. Verdens største olfest.
www.oktoberfest.de

24.9.–9.10. Stuttgart. Folkefest Cannstatter Wasen.
www.cannstatter-volksfest.de

28.9.–02.10. Bremen. Hip Hop World Championship.
www.bremen-tourism.de

WWW.TYSKLAND-INFO.COM OG WWW.DEUTSCHLAND-TOURISMUS.DE FOR MER INFORMASJON.

OKT. / NOV. / DES.

OKTOBER

14.–30.10. Bremer Freimarkt. Folkefest med lange tradisjoner. Arrangeres for 970. gang. Berømt for sitt store «Bayernzelt» med ølservering.
www.bremen-tourism.de

30.10. Dresdens Frauenkirche innvies etter mange års gjenreinsningsarbeid.
www.frauenkirche-dresden.de

NOVEMBER/DESEMBER

Julemarkeder i adventstiden – over hele landet.
www.deutschland-tourismus.de

Foto: Lars Bernth

Kulturaktiviteter

GENERELLE GENERELLE GENERELLE

BERLIN – KULTURPROGRAM

http://kulturkalender.faz.net/program.php?sel_land=3

HAMBURG – KULTURKART

<http://freizeitziele.hamburg.de/>

HAMBURG – KULTURKALENDER

<http://fhh.hamburg.de/stadt/Aktuell/behoerden/kulturbehoerde/veranstaltungen/vorschau-2005/start.html>

MECKLENBURG-VORPOMMERN KULTUR

<http://www.kulturserver-mvp.de/>
<http://www.mecklenburg-vorpommern.de/kultur/veranstaltungen.html>

MIDT-TYSKLAND – KULTURARRANGEMENTER

<http://mdr.de/kultur/kulturkalender/>

NIEDERSACHSEN KULTURKALENDER

http://kulturkalender.faz.net/programm.php?sel_land=9

VINFESTER. PS! DE ARRANGERES SÅ Å SI HELE ÅRET.

www.deutschweweine.de

BYJUBILEER:

Magdeburg feirer 1200 år som by.
www.magdeburg.de
Dachau feirer også 1200 år som by.
www.dachau.de

REGIONALE REGIONALE REGIONALE

ALLE FESTIVALER!

<http://www.festivalguide.de/index.php3?nav=63&con=/suche/fsuche&send=1&alle=1>

CHRISTOPHER STREET DAY FOR HELE TYSKLAND

<http://www.csd-deutschland.de/>

FORBINDELSER MELLOM BUNDESLAND OG NORGE

<http://www.norwegen.no/germany/bundesland/berlin>

Quiz SPØRSMÅL

Vinn tur for 2 til Berlin!

- Hvilket land arrangerer fotball-VM 2006?
- Hva heter den europeiske filmfestivalen som hvert år finner sted i Berlin?
- Hvilken tysk lære- og kulturinstitusjon finner du i 76 nasjoner rundt om i verden?

Svarene på konkurransen finner du i bilaget.

*Fly med Norwegian, og tilbring to netter på et koselig hotell i Berlin.

Send svar til Tysk Turistbyrå, Pb. 6723 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Mrk. konvolutt «QUIZ»

Köln HOMSEFEST & KARNEVAL

Kölnerdomen – den verdenskjente domkirken i Köln.

Köln er ikke som andre storbyer. Denne 2000 år gamle storheten har sitt eget språk, sin egen bryggerkultur, Tysklands største konserthall Köln Arena og et årlig, sprudlende høydepunkt: Karnevalet i Köln. Under denne folkefesten går byen og dens borgere aldeles av hengslene.

München har sin Oktoberfest, Köln sitt karneval. Hvert år feirer millioner av mennesker i byens gater en av verdens største folkefester. Høydepunktet er opptøget gjennom gatene på fastelavensmandagen. Og i juli hver sommer er det som om hele himmelen over Köln står i brann. Da står skipene tett som hagl på havnen mens et fyrverkeri synkronisert til musikk nærmest får den mørke kveldshimmelen til å revne i alle regnbuens farger. Juli er også måneden homofile fra

hele Europa og verden finner veien til Köln. Da foregår den årlige Christopher Street Day Gay-festival i den gamle romerbyen. Også denne festivalen når sitt høydepunkt med et lystig opptog gjennom gatene. Köln er med andre ord en ungdommelig by tross sin lange historie. Du finner byens romerske fortid allerede i navnet. Colonia, den tradisjonsrike og livsglade metropolen ved Rhinens bredder. Med en så eksotisk historie må den gamle romerbyen naturligvis ha

en helt egen måte å være storby på. Her finner du nemlig både 2000 års kulturhistorie med romerske minnesmerker og den moderne Köln Arena med Tysklands største rockekonsserter.

Kulturoase

Köln er rett og slett en kulturoase. Byen er verdensberømt som kunstmetropol gjennom sine mange og varierte museer. Blant de over 30 museene er kjente navn som Museum Ludwig, Det Romersk-Germanske Museum og Museum Schnütgen.

Det neste museet på listen hører hjemme i kategorien «utrolig, men sant». Har du sansen for søtt generelt og sjokolade spesielt har du nemlig kommet til riktig adresse når du går opp trappen og inn gjennom døren til sjokolademuseet Imhoff-Stollwerk. Her er tre etasjer med alt du vil smake og vite om sjokolade.

Köln byr også på visuell kunst. Byens over 100 kunstgallerier innbyr til stadig nye utstillinger og opplevelser. Og liker du klassisk musikk venter det deg store opplevelser med byorkesteret som spiller opp til konsert minst 400 ganger i året i en av Europas ledende konsertsaler.

Kölnerdomen

Köln har også sitt arkitektoniske kjennemerke. Kölnerdomen ruver godt i bylandskapet. Den prektige domkirken ble satt på UNESCOs liste over verneverdige byggverk i 1998. Med sine seks millioner turister i året er domen den mest besøkte severdigheten i hele Tyskland.

Tårn og spir preger Kölns skyline og gir byen et historisk utseende. 12

romanske kirker er betydningsfulle eksempler på middelalderens bygningskunst. En lang rekke arkeologiske funn forteller historien om livet i romerske og middelalderiske byer. Du bør også ta en titt på Rådhuset mens du er i byen. Et imponerende renessansebygg med et 61 meter høyt tårn.

Shoppingby

Köln er kjent for karneval, for Kölnerdomen, for rockekonsertene i Köln Arena – og for shopping. Moderne, attraktive handlegater og strøk gjør at byen med rette har ry som en usedvanlig spennende shoppingby.

Når du kommer for å shoppe skal du bare spørre etter Hohe Strasse. Det er byens aller mest kjente handlegate. Hvis du blir ferdig der kan du sjekke gatene Ehrenstrasse og Breite Strasse. Der finner du de mindre og mer trendy butikkene.

I kvartalet rundt Mittelstrasse og Pfeilstrasse ligger eksklusive designerforretninger. Og skulle du være uheldig med været under shoppingturen til Köln finnes det svære innendørs shoppinggallerier og passasjer hvor du kan spasere tørrskodd fra morgen til kveld og aldri se samme butikk to ganger.

Når du skal planlegge turen din til karnevalbyen ved Rhinen finner du mye mer informasjon på www.koelntourismus.de

Karnevalet i Köln; for store og små.

Frankfurt STORBYEN MIDT I EUROPA

Først legger du merke til byens moderne skyline. Men når du ser nære etter vil du oppdage at her ligger moderne høyhus og historiske bygninger side om side. Frankfurt am Main – byen ved elvbredden – er nemlig kontrastenes storby.

Spaser en tur langs elvbredden eller gjennom byskogen Frankfurter Stadtwald, spaser gjennom Sachsenhausen og prøvesmak den lokale eplevinen eller rusle langs den elegante Goethegaten. Da først har du «prøvesmak» på storbyen Frankfurt.

Den er nemlig en by til både å sentre i og en by hvor du gjør forretninger. Folk som ofte besøker storbyen ved bredden av elven Main vil fortelle deg at her passer business og fritid sammen som hånd i hanske.

Frankfurt huser flere av verdens mest berømte messer, verdens største årlige bokmesse, for eksempel. Og her ligger den europeiske sentralbankens hovedsete. Noe som naturligvis gjør Frankfurt til ett av verdens viktigste finanssentrum.

I Frankfurt står sport i høysetet. Også internasjonale idretter som

amerikansk fotball og basketball i tillegg til de mer europeiske lagidrettene som vanlig fotball og ishockey. Hver helg sitter titusener av tilskuere ringside og heier på sine favorittlag.

«Utkikkstårnet»

Har du lyst til å få et fugleperspektiv på Frankfurt er det bare å ta turen til det 200 meter høye utkikkstårnet Main Tower. Fra 54. etasje i høyhuset kan du se hele byen på en gang.

Herfra ser du naturmuseet Senckenberg, de kjempesvære vekt-husene i Palmengarten, tårnet Henninger Turm og den gamle Operaen. Sistnevnte attraksjon er med sine fremragende kulturarrangementer ikke bare byens mest kjente konsertsal, men gjennom sin beliggenhet også byens kjerne.

Tar du utgangspunkt i Operaen kan du nemlig gå til fots til alle de store turistattraksjonene du gjerne vil få med deg under oppholdet ditt. Herfra går du til fødehemmet til selveste Johann Wolfgang von Goethe eller til bygningen Paulskirche hvor det tyske demokratis vugge står. Her satt i 1848 Tysklands første demokratiske valgte parlament.

En rundtur i Frankfurt by er ikke komplett uten en stopp innom ett av Tysklands mest kjente kunstmuseer.

«Städel» huser 2700 malerier, 600 skulpturer og 100 000 tegninger fra europeisk kunst gjennom 700 år. Det er med andre ord ikke gjort i en håndvending for den som vil se alt.

Er du interessert i film eller arkitektur finner du deres museer på strekningen som har fått navnet «Museumsmeilen». Den går langs elvbredden av Main. På den andre siden av elven ligger «Schirn Kunsthalle Frankfurt. Det regnes som ett av Europas mest anerkjente kunstsentre.

Og ønsker du å oppleve «Gemütlichkeit» på skikkelig frankfurtervis må du avlegge bydelen Sachsenhausen et besøk og smake på eplevinen i ett av de mange vertshusene.

Oberes Mittelheintal

Det er neppe noen annen tysk storby som kan reklamere med en omegn så variert og mangfoldig som Frankfurt. Fjellene i Taunus, Spessart og Vogelsberg ligger like utenfor bygrensen og egner seg veldig godt til aktiv ferie med eller uten familie.

Og skulle du være interessert i vin generelt og tysk vin spesielt er Rheingau og Bergstrasse interessante steder å besøke. Rundt Frankfurt ligger flere mindre byer med historisk særpreget og sin egen spesielle arkitek-

Frankfurts opera med rikt kulturtilbud.

tur. Byer og steder som Rheingau, Rudesheim, Offenbach, Hanau og Aschaffenburg er alle med og bidrar til regionens kulturelle mangfold. Bare seks mil fra pulserende

Frankfurt ligger det romantiske elvelandskapet Oberes Mittelheintal, dalfløret som er funnet verdig en plass på UNESCOs liste over verneverdige kulturområder.

Vil du vite mer om Frankfurts mangfoldige kulturtilbud er informasjon å hente på www.frankfurt-tourismus.de

Moderne storby med fascinerende skyline.

Fra filmen «Mot veggen» regissert av Fatih Akin, Copyright Wüste Film. (Foto: Kerstin Steller).

Dirigent Herbert Blomstedt. (Foto: Gewandhausorchester Leipzig).

Alexander von Schlippenbach. (Foto: Copyright Schindelbeck).

Tyske KULTURDAGER i Norge 2005

En for mange ukjent side ved Goethe-Institut er den rollen det spiller som kulturell og kunstnerisk brobygger. Når vi her i Norge for eksempel i hele 2005 feirer 100-årsmarkeringen for vår fredelige unionsoppløsning med Sverige, er det spesielt en utenlandsk nasjon som bidrar veldig sterkt med kulturelle innslag: Tyskland.

Sentralt i arrangementene står Goethe-Institut. Det fungerer som hovedkoordinator for de tyske kulturdagene i Norge i 2005 i samarbeid

med den tyske ambassaden i Oslo og på oppdrag fra det tyske utenriksdepartementet.

Goethe-Institut, Edvard Munch-haus i Warnemünde og flere delstater i Tyskland arrangerer et mangfold av kulturelle aktiviteter med både tyske og norske artister gjennom hele året og over hele landet.

Det være seg festspillene i Bergen, filmfestivalen i Tromsø, samtidifestivaler, regionale og nasjonale utstillinger. I tillegg finner en stor tysk-norsk utstilling sted. Den starter på Teknisk Museum i Oslo i oktober før den tar runden til en rekke byer rundt om i Norge. Nesten uansett hvor du bor trenger du bare å ha øyne og ører åpne. Et tysk arrangement kommer helt sikkert din vei.

For mange er nok konserten i Oslo Konserthus den 13. juni med Gewandhausorchesteret fra Leipzig selve rosinen i påsen. – Denne

konserten er vi veldig stolte av, forteller Nanna Baldersheim, en av prosjektmedarbeiderne på Goethe-Institut for de tyske kulturdagene i Norge 2005. – Den hadde det ikke vært mulig å arrangere uten vår sjenerøse sponsor VNG Verbundnetz Gas Aktiengesellschaft, Leipzig.

De yngste av oss setter nok også pris på at «Silbermond» kommer til Norge. Den 10. mai spiller det populære bandet i Oslo. Du finner mer om dem på www.silbermond.de.

Martin på Kongsberg

Tyskland har for eksempel de siste årene latt godt høre fra seg under Jazzfestivalen på Kongsberg. Så også i år. Og det mye takket være samarbeidet mellom Goethe-Institut og Martin Revheim (32). Martin har siden 2002 jobbet som daglig leder av Kongsberg Jazzfestival, småbyen som

gjennom ham har fått oppleve revolusjonære prosjekter som Lyden av Tyskland, deriblant Axel Dörmers musikk for rånere hvor lokale rånere på Kongsberg stilte opp med bilene sine for å lage lyd.

– Jeg har alltid vært opptatt av utradisjonelle lyder innen musikk, forteller Martin. – Lyder du finner innen blant annet techno og frijazz. Mange av disse uttrykksformene har sitt opphav i Tyskland. Da jeg jobbet på musikkklubben «Blå» i Oslo hentet jeg mange musikere fra Tyskland. Og jeg oppdaget at Goethe-Institut fulgte med på hva vi drev med.

– De var på hogget og ga reise- støtte til denne typen artister slik at de kunne komme til Norge. Instituttet setter kvalitet i høysetet, men stoler på at de norske miljøene også er kvalitetsbevisste. Alt dette er viktige forutsetninger for et fruktbart samarbeid. Og da jeg flyttet fra «Blå» i Oslo til Kongsberg

Jazzfestival ble kontakten enda større.

Martin fikk blant annet et språk- stipend til Tyskland. – Jeg fikk være en måned i Berlin, den byen jeg liker best, forteller han. – Det var et utrolig bra opplegg.

Der hadde han møter med musikere, arrangører og agenter. – Jeg brukte mer tid på det enn på selve språkkurset. Men jeg hadde bare en fraværsdag. Jeg var en plikt- oppfylgende språkstudent også.

Du finner utfyllende program om tysk kultur i Norge 2005 på www.kultur-D.no; du finner informasjon om kurs og andre kulturtilbud på Goethe-Institut på deres hjemmeside www.goethe.de/oslo

Caroline studerte i Tyskland

Norske Caroline Roka har gått to år på en høyskole for fotografi i Pforzheim i Tyskland og har praktisert tre år som foto-assistent i München. Nå bor hun igjen i Norge og drar fremdeles vekslar på den verdifulle ballasten hun tilegnet seg i løpet av sine fem år i Tyskland.

Hun var 18 da hun dro. Og Caroline endte i Tyskland fordi hun hadde foreldre med forsyn nok til å si: – Lær deg et fremmedspråk til i tillegg til engelsk! – Jeg dro dit uten de beste tyskkunnskapene, smiler Caroline.

– Faktisk så godt som uten kunnskaper. Jeg strøk i tysk valgfag på videregående. Derfor måtte det gå som det gikk. Da jeg først kom ned stork jeg i alt som var. All undervisning foregikk på tysk og jeg var eneste utlending.

Caroline innrømmer at hun til å begynne med var helt sjokkert over hvor strikt skolen var – det var Ordning muss sein hele veien. – Mine kjære lærere rettet ikke bare mine fotooppgaver. De rettet på grammatikken min også. Og det likte jeg dårlig til å begynne med.

Nå savner hun det. – Det var en fantastisk bra studietid, forteller hun. – Nå lengter jeg tilbake til den tyske strukturen.

Og hun forteller at hun lærte en masse om hard konkurranse i et marked med over 80 millioner mennesker i løpet av tiden hos en fotograf i München. – Jeg fikk virkelig kjørt meg. Det er et helt annet tempo enn her hjemme.

I Tyskland har hun lært hvor beinhard konkurransen kan være. – Der går det ikke an å stå med lua i hånden. Enten stikker du deg fram ellers så kommer du ingen vei.

Og hun innrømmer at hun nok er blitt temmelig preget av den tyske Ordning

Caroline Roka

muss sein-holdningen. Nå er jeg som en tysker, smiler hun. – Hvis det ikke er orden rundt meg blir jeg sur. Jeg jobber som fotograf og vil til enhver tid vite hvor kameraene mine ligger, hvor tapen eller paraplyen er. Legger du ikke det du låner tilbake på riktig plass, får du ikke låne noe mer av meg, ler hun.

Som fotograf får Caroline også brukt tyskkunnskapene sine med ujevne mellomrom. – Jeg kommer jo borti så mange mennesker og dumper oppi så mange forskjellige situasjoner.

I tillegg er hun snart frem på om hun hører tyske turister snakke seg imellom. – Da ser jeg mitt snitt til å praktisere tysken min.

«Ikke bare laks og pølse»

En tysk-norsk vandre-utstilling i anledning 100-års-markeringen av unionsoppløsningen mellom Norge og Sverige.

I forbindelse med utenlandsprogrammet for Hundreårs-markeringen arbeides det med en bilateral norsk-tysk vandreutstilling «Norge-Tyskland: 1905–2005». Utstillingen er støttet av utenriksdepartementene i Norge og Tyskland og er et av de største bilaterale prosjekter i forbindelse med markeringen.

Hovedintensjonen med utstillingen er at den skal visualisere de tysk-norske forbindelseslinjene gjennom perioden 1905 til 2005 – innen områder som bl.a. næringsliv, teknikk, kommunikasjon, natur/miljø,

politikk, vitenskap, utdanning, okkupasjons- og forsoningstid, kunst, kultur, sport og hverdag.

Selv om utstillingen skal vise bredden i de historiske forbindelsene, er det nåtidens og fremtidens tysk-norske samarbeid og forbindelser som skal stå i fokus. Utstillingen skal være informativ; den skal være tematisk omfattende; den skal ha en bekreftende virkning, men skal også åpne for nye perspektiver. Utstillingen vil søke å nå frem til et bredt publikum i begge land, og det er et uttalt mål at den også skal være tilrettelagt for barn og unge.

Utstillingen vil bli ledsaget av en katalog og en tospråklig brosjyre. Det skal utarbeides pedagogisk veiledende materiell som skal følge utstillingen. Prosjektet vil i sin helhet også bli presentert via egne nettsider.

«HIP» kulturbastion

Midt i Oslo sentrum ligger en hypermoderne kunst- og kulturbastion. Her kan du lære tysk, se filmer, oppleve tysk kunst og kultur både av i går, i dag og i morgen. Velkommen til Goethe-Institut.

Her er hektisk aktivitet. I flere klasserom sitter unge og eldre og lærer tysk, på koretorene til lederen av språkavdelingen, dr. Burkhard Issel, sitter en ung kvinne og får hjelp og instruksjoner foran sitt studieopphold på språkskole i Tyskland, på et annet sitter direktør Angelika Ridder og planlegger årets kulturtilbud.

I møtesalen i førsteetasjen har et hundretalls tilskuere trent seg inn for å se den tyske ungdomsfilm «Herz im Kopf», på biblioteket sitter en håndfull mennesker og leser rykende ferske aviser og magasiner nettopp ankommet fra Tyskland.

Samtidig forsvinner Karsten Wiemann (37) ut av bygningen. Den unge tysklæreren fra Essen i Ruhrområdet som både er tilknyttet Goethe-Institut og Utdanningsdirektoratet som språk- konsulent reiser Norge rundt og

underviser både elever om det moderne Tyskland og norske lærere i å lære bort tysk på en munter og morsom måte. – For å gjøre tysk morsomt må elevene delta aktivt, mener han. – De må fort komme dit hen at de kan si ting på tysk, ikke bare pugge grammatikk.

Men Wiemann presiserer at du ikke kan utelate grammatikken, men pakke den inn i aktuelle ungdomstema. I tillegg til at han reiser ut til skolene, kommer også skoleklasser til ham på Goethe-Institut. Halvparten av besøket går med til å lære om Tyskland i klasserommet, den andre halvparten blir brukt til en omvisning i biblioteket.

Mange tysklærere rundt om i Norge tar også kontakt med ham for å få materiell til tyske temaer de vil bruke i undervisningen. Og Karsten hjelper til så godt han kan. – Skriv også at jeg kommer gratis rundt til skolene, ber Karsten. – Det koster ikke dem noen ting.

– Goethe-Institut jobber på to plan når det gjelder språkopplæring, forklarer dr. Issel. – Vi tilbyr språkkurs her på instituttet og vi tilbyr språkkurs i Tyskland. I tillegg jobber vi for å få frem tysk som fremmedspråk i skolen. Tysk er allerede det største fremmedspråket i norske skoler etter engelsk.

I hele verden

Goethe-Institut på Grønland i Oslo

er ett av 144 Goethe-institusjoner fordelt på 76 nasjoner rundt om i verden. Denne fantastiske språk- kunst- og kulturformidleren er til og med etablert i urosentre som Nord-Korea og Afghanistan.

Den verdensomspennende kulturoasen ble etablert i München i 1951 av ni kulturspersonligheter som ville opprette en lærestasjon for tysklærere rundt om i verden. Instituttet fikk naturligvis navnet etter forfatteren, entreprenøren og vitenskapsmannen Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832), det tyske språks William Shakespeare.

På de 54 årene som er gått er Goethe-Institut blitt en språk- levende formidler av språk, kunst og kultur. I motsetning til mange institusjoner, biblioteker og museer er Goethe-instituttene en bastion hele tiden i bevegelse, hele tiden med fingeren på tidens puls, en institusjon som danser i takt med dagens rytmer.

Hit kan du komme og studere tysk ved hjelp av de nyeste læremetodene, hit kan du komme og se moderne, tyske kunstnere stille ut sine arbeider, se dagens filmregissører utfolde seg på lerretet eller høre foredrag av omreisende tyske forfattere. Du også kan henvende deg til instituttet via e-mail eller telefon om du trenger informasjon om hva som finnes av tilbud og/eller læreboker.

Fakta

Steder å søke stipendier til å studere tysk

- Goethe-Institut, www.goethe.de/oslo
- Goethe-Institut (hovedkontoret i München), www.goethe.de
- Die Willy Brandt-stiftung, www.willy-brandt.org
- DAAD (Deutsche Akademischer Austauschdienst), www.daad.de

I tillegg finnes flere stipendier både for lærere, forskere og forretningsfolk gjennom Ruhrgas-Eon, Norges Forskningsråd og andre. Goethe-Institut i Oslo er både bindeledd og en behjelpelig partner å kontakte om du er interessert i å vite mer.

ET LITE STYKKE TYSKLAND

Bibliotek, kultur-, språk- og informasjonscenter

Grønland 16, 0188 Oslo
Tlf. 22 05 78 80
kultur@oslo.goethe.org

www.goethe.de/oslo

UNIVERSITY OF MANNHEIM

Europe in focus, a look at the business world

MBA

- Highest quality standards in teaching and research ensured by AACSB International and EQUIS accreditation
- Top-ranked international institutions
- Truly international management education

THE EUROPEAN MBA ESSEC & MANNHEIM EXECUTIVE MBA

- One-year, full-time program for young professionals
- High-quality teaching at three European institutions:
 - Warwick Business School
 - ESSEC
 - Mannheim Business School
- Job-compatible part-time Executive MBA Program
- 5-day-modules spread over 20 months, taking place in and outside Europe
- International team projects and personal coaching
- A class of experienced professionals
- Visit our Information Days at Mannheim

Tel.: +49 (0)621 181 1281
info@mba.uni-mannheim.de
www.europeanmba.de

Tel.: +49 (0)621 181 1281
info@essec-mannheim.com
www.essec-mannheim.com

Fakta

NORSK-TYSK SELSKAP

Norge og Tyskland har en lang og tett historie sammen. Fra før Hansa-tiden har det vært sterke kulturelle, vitenskapelige og menneskelige bånd mellom de to land. Tyske bergingeniørers innsats i norsk gruvedrift fra tidlig på 1700-tallet bidro til industrialiseringen og moderniseringen av Norge. I moderne tid har mye norsk ungdom fått sin utdanning ved tyske universiteter og høyskoler, og mange norske kunstnere har hentet sin inspirasjon der. Det er nok å nevne navn som Edvard Grieg, Edvard Munch, Johan Christian Dahl, Henrik Ibsen og Knut Hamsun.

Krigen ødela mye av dette, men like etter den annen verdenskrig tok den tysk-jødiske humanisten og forfatteren dr. Max Tau initiativet til en Norsk-Tysk for- ening som skulle føre hans forskningstanke videre og øke forståelsen mellom Norge og Tyskland – både politisk, kulturelt og menneskelig.

Det nåværende Norsk-Tysk Selskap, som har sin base i Oslo og som teller omkring 500 medlemmer, arbeider videre for å fremme forståelsen mellom Tyskland og Norge, mellom dagens generasjoner og med sikte på de fremtidige generasjoner. Det skjer gjennom personlig kontakt i fora der avgjørelser fattes og gjennom regelmessige medlemsmøter. Slike møter arrangeres ca. 10 ganger i året, og de har et vidt spekter av emner, fra foredrag om politikk, historie og kultur til operetteaftener. Dessuten arrangeres besøk i teater eller på konserter og enkelte reiser til Tyskland.

Norsk-Tysk Selskap har fem æresmedlemmer: Gerd Høst-Heyerdahl, Lothar Späth, Kåre Willoch, Helmut Wegner og Fredrik Bull-Hansen.

Du finner innmeldingsblankett og annen informasjon om Norsk-Tysk Selskap på www.norsk-tysk-selskap.com

Max Tau

Født den 19.01.1897 i Beuthen/Schlesien, død den 13.03.1976 i Oslo. Han fikk hjelp av venner til å forlate Tyskland i 1938, da hans liv som jøde var i fare. Flere av hans familie og venner ble drept av nazistene. I Norge kunne han leve og arbeide frem til 1942, da han måtte flykte til Sverige. Under krigen var han der med på å grunnlegge et forlag for tysk litteratur.

Han ble norsk statsborger og giftet seg med Tove Filseth, som han flyktet sammen med. Etter krigens slutt i 1945 kom Max Tau tilbake til Oslo og arbeidet der for forsoning med de land som var blitt overfalt av Tyskland, og også for en forsoning mellom jøder og kristne.

I sine tallrike taler og i sine bøker snakker han om forståelse mellom mennesker og fred mellom folkene. I 1950 ble han tildelt den tyske bokhandels første fredspris. Flere anerkjennelser og priser fulgte: bl.a. det store Bundesverdienstkreuz og Ridderkorset av St. Olavs Orden.

I 1988 inkluderte Den tyske skole i Oslo «Max Tau» i sitt navn.

Den som bekjenner seg til Max Tau, bekjenner seg til forståelse og broderlighet.

Hva sier norske familier som har barn på Den tyske skole i Oslo?

Dr. Håvard Løkke (filosofisk institutt ved Universitetet i Oslo)
Anne Wessel (sykepleier)
Håge Håtvæit (fotograf)
2 barn på skolen: Agnes (Klasse 3), Olav (Klasse 5)

Espen Engebretsen (statsautorisert revisor) og **Anne Wessel** (sykepleier)
2 barn på skolen: Maria (Klasse 7), Benedicte (Klasse 10)
«Quereinsteiger» (barn som startet midt i skolegangen ved den tyske skole)

Ole Taugbøl (verterinær, forsker ved universitetet i Oslo), **Babette Baddaly-Taugbøl** (verterinær i eget firma)
3 barn på skolen: Sven (Klasse 3), Nina (Klasse 8), Bo (Klasse 9)

1. Hvorfor har du valgt å sende barna til DSO?

Håvard: Etter å ha bodd noen år i England ønsket vi at barna skulle fortsette sin skolegang i et internasjonalt miljø, noe vi fant på DSO. Og ikke minst syntes vi det var fint at barna kom under huden på en annen kultur og tilegnet seg et annet språk enn norsk og engelsk.

kan gi barna et bedre faglig grunnlag på de fleste områder enn mange norske skoler kan. Jeg må si jeg også er imponert over nivået og kvaliteten på norskundervisningen. Mange frykter kanskje at barna skal bli svake i norsk ved å gå på DSO, men det har i hvert fall ikke barna våre blitt.

Espen: Familien har ikke en direkte tilknytning til tysk og Tyskland. Barna bestemte seg for den tyske skolen etter å ha vært der i en liten testperiode, de likte seg rett og slett bedre i DSOs hyggelige miljø i 7. og 10. klasse. Det er også bedre progresjon på skolen enn i norsk skole.

Espen: Lærerne på DSO er høykvalifiserte og virker veldig motiverte til å yte mye. Skolen er flink til å skape et inspirerende læremiljø og å håndtere de vanlige daglige konflikter. Veldig bra og personlig oppfølging av de enkelte elever både pga. færre elever per lærer og mht. innsatsen fra lærerne.

Ole: Vi valgte den tyske skolen fordi den har fokus på kunnskapsformidling, gode faglærere og høy lærertetthet.

Ole: Alle våre tre barn trives veldig godt. De setter stor pris på de faglige utfordringene, spesielt i naturfag og språk. Samholdet mellom elevene er veldig godt, og miljøet preges av respekt både mellom elever og i forholdet elev lærer.

2. Hva mener du er bra for dine barn på den tyske skolen, eventuelt bedre enn i norsk skole?

Håvard: Jeg kjenner vel å merke ikke nyere norsk skole av egen erfaring, men jeg tror at den kunnskapsorienterte læringen som DSO legger vekt på

Ole: Alle våre tre barn trives veldig godt. De setter stor pris på de faglige utfordringene, spesielt i naturfag og språk. Samholdet mellom elevene er veldig godt, og miljøet preges av respekt både mellom elever og i forholdet elev lærer.

Fakta

HØYERE NORSKE LÆREINSTITUSJONER HVOR DU KAN LÆRE TYSK:

Ved Universitetet i Oslo finner du Germanistisk institutt. Her er studietilbud i tysk, germansk og nederlandsk, plasseringstester for TYSK I 101 og TYSK I 102, øvelser til Tysk for jurister, øvelser til språklitteratur- og kulturemner. Du kan klikke deg rett inn på Germanistisk institutt på www.hf.uio.no/german/ Under følger en liste over høyere norske læreinstitusjoner hvor du kan lære tysk:

Universitetet i Tromsø	www.uit.no
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	www.ntnu.no
Høgskolen i Volda	www.hivolda.no
Universitetet i Bergen	www.uib.no
Norges Handelshøgskole (Bergen)	www.nhh.no
Universitetet i Stavanger	www.uis.no
Høgskolen i Agder	www.hia.no
Høgskolen i Østfold	www.hiof.no
Høgskolen i Oslo	www.hio.no
Universitetet i Oslo	www.uio.no

Utdannelse «made in Germany»

«Made in Germany» står som et kvalitetstegn i hele verden. Disse lovord passer ikke sammen med det noe negative bildet som omgir uttrykket «typisk tysk». Dyder i livet som orden, flid, disiplin og solidaritet blir idag ofte forbundet med kritikk som kjedsomlighet, stivhet og tristhet.

Tysk utdanning idag

Idag blir det ikke bare undervist i kunnskap og viten, men også i tilegningskunnskap, tanke- og læreberedskap.

Tilegnelse av kunnskap er svært viktig i dagens samfunn. Kun en godt tilrettelagt undervisning kan hjelpe barna til ikke å drukne i en flom av informasjon i vår multimedia-tidsalder. Skolen har som oppgave å gi kunnskapen hos unge mennesker struktur.

Spesielt legger man vekt på selvstendighet, ansvarsbevissthet og samarbeidsvilje. Eleven må kunne lære av medeleven. Dette nødvendiggjør nye kommunikasjonsformer i undervisningen. De beste problemløsningene blir verdiløse dersom man ikke kan forklare dem til andre.

Forutsetningen for å finne frem til og videreføre en begavelse er en åpen undervisning og en åpen atmosfære: elevene kan være med å finne løsninger på problemer og å oppdage forskjellige løsningsvarianter. En lidenskap som blir tent på denne måten fører til begavelse.

Skolens viktigste oppgave er å imøtekomme elevenes forskjellige talenter.

Aktiv deltakelse i konkurranser eller fellesoppgaver gir den enkelte skole og elev sammenligningsgrunnlag i forhold til andre skoler. Slik kan man også oppdage egne mangler og rette på disse.

Våkne lærere som er faginteresserte muliggjør en åpen og problemorientert undervisning som kan løsrives fra lærebøkene.

Elevene er ofte med på å forme undervisningen. Slik kan de lære å forstå samfunnet omkring seg og samtidig oppdras til å bli myndige og ansvarsbevisste borgere.

Forfallet av verdier i samfunnet, også hos ungdommen, kan motarbeides ved å formidle grunnholdninger og dyder som elevene kan

bygge sin egen plattform av. Skolen søker å gi elevene denne forankringen bl. a. i sin etikk- og religionsundervisning.

Tyskland-Norge

Det faktum at Tyskland er Norges nest største handelspartner er et bevis for at det er på tide å rydde opp i kilisjeer.

Mange nordmenn verdsetter tyske dannelsel og livsstil.

Hundretusenere har over flere tiår studert i Tyskland eller besøkt en eller annen skole der. Mange har hatt praksis i tyske firmaer eller funnet en godt betalt arbeidsplass i Tyskland. Ikke få finner sin livsleddsager eller venner for livet. Her blir de personlige og forretningsmessige forbindelser bygget opp, som senere skal bli avgjørende for en karriere i Tyskland eller i Norge, eller et annet sted i Europa.

Formidling av tysk språk og kultur er derfor av største viktighet. Forskjellige institusjoner arbeider med dette. De norske skolene vil også utvide og forbedre tyskundervisningen. Støtte fra tyske myndigheter er sikret. Den beste muligheten for å lære tysk i ung alder fra morsmåls lærere tilbyr Den tyske skole i Oslo.

Den tyske skole Oslo

Skolen ble grunnlagt i 1980 med noen ganske få elever. Idag går det nesten 200 elever fra mange forskjellige land ved skolen som lærer sammen og av hverandre. De lærer fremmede kulturer å kjenne og også akseptansen av å være forskjellig. I tillegg til tysk og norsk lærer elevene også engelsk og fransk.

Barna i barnehagen og i skolen blir hjulpet til å utvikle sin personlighet og sin sosiale holdning. De blir opplært til selvbestemmelse med ansvar for sine medmennesker, til respekt for andres tro og til toleranse.

Den tyske skole i Oslo er en tyskspråklig

“Jeg er sikker på at det vil lykkes ungdommen å forstå og å elske det som er annerledes, slik at det ikke blir til et stridstema i krigen, men til en forsoner for livet.”

Max Tau

BAYERN

Hvor reiser du hvis du vil oppleve både storbyatmosfære og landlig sjarmer, alpelandskap kombinert med Middelhavets atmosfære, kunstsatter, ølhaller og verdens største fest? Svaret er så enkelt: Du reiser til München, hovedstaden i Bayern.

Millioner av turister kan ikke ta feil. München er en by som ingen annen. Hit kommer folk for å oppleve Oktoberfest eller opera, gamle bayerske tradisjoner og hypermoderne tyske rytmer, alt i skjønn og harmonisk forening.

MÜNCHEN – HOVEDSTADEN I BAYERN

«FESTBY» MED ALPEUTSIKT

Münchens rådhus på Marienplatz med den gotiske kirkebygningen «Die Frauenkirche» i bakgrunnen.

BAYERN

Et nettverk som dekker alle verdenshjørner.
De beste forbindelsene til morgendagens forretningscentre.
Og ikke minst til hele Tyskland.
Alt for dette ene øyeblikket.

Når du skal reise, gjelder kun en ting: Gode forbindelser. Med våre knutepunkter i München og Frankfurt kan du regne med oss til over 340 destinasjoner verden over. Og dersom du skal til Tyskland, kan du ikke finne noen bedre, det er tross alt "hjemme" for oss. Derfor flyr vi 15 ganger daglig direkte til Tyskland. De beste prisene finner du alltid på www.lufthansa.no eller hos ditt online reisebyrå. Vi ser frem til å se deg ombord!
www.lufthansa.no

There's no better way to fly. **Lufthansa**
A STAR ALLIANCE MEMBER

Hovedstaden i Bayern er rett og slett en verdensby med hjerte. Byen er viden kjent for sine fester, prangende arkitektur, prektige gater. BMW, den uforlignelige idrettsparken Olympiazentrum etter OL i 1972 som også huser hjemmebanen til Bayern München, en av Europas største fotballstorer gjennom hele idrettshistorien. Den kunstneriske takkonstruksjonen og det 290 meter høye olympiatårnet er for lengst blitt kjente landemerker for München.

Det aller største kjennetegnet for byen er likevel de to løklignende kuplene på toppen av den gotiske kirkebygningen Die Frauenkirche.

Ikke langt unna hører du det verdensberømte klokkespillet i rådhuset på Marienplatz. Om du går glipp av turistattraksjonen en gang trenger du ikke fortvile. Klokkene klinger nemlig sin kjente klang flere ganger hver dag.

Det er fort gjort å bli tørst i Oktoberfestens hjemby. Og da er det jo veldig greit at verdens kanskje mest berømte vertshus, Das Hofbräuhaus, ligger midt i sentrum av byen.

Verdens største fest

Folk som bor i München har noe spøkefullt døpt gaten Leopoldstrasse for verdens lengste

catwalk. Her spankulerer du nemlig for å bli sett når du har kjøpt deg noe nytt og smart. Mottoet er ganske enkelt «å se og bli sett».

Marienplatz er et naturlig utgangspunkt for den som vil shoppe i München. Herfra og ut i de små og store gatene omkring finner du alt fra suvenirkosker til de mest eksklusive merkebutikkene innen den internasjonale moteverdenen.

Bayerns hovedstad er også et eventyr for deg som er en litt mer seriøs kunst- og kulturinteressert. Du kan for eksempel gå på konsert med München Filharmonikerne eller legge ferien til juli og få med deg de årlige operafestspillene og musikkfestivalen Klassik Open Air på Odeonplatz.

«Pinakothek der Moderne», ett av verdens mest berømte museer for bildende kunst for det 20. og 21. århundre, ligger også i München. Her kan du under ett og samme tak beundre både samtidskunst og

skulpturer, smykker, design, grafikk og arkitektmuseets samling.

Enhver festglad nordmann kan ikke leve et helt liv uten å ha vært i München en gang i løpet av september og oktober måned. Den årlige Oktoberfesten er med sine seks millioner gjester uten sammenligning verdens største fest.

Som skapt for utflukter

München har naturen på sin side. Bayerns hovedstad ligger smellvakert til ved foten av Alpene og egn seg derfor veldig godt til alskens naturutflukter. Alt fra seilspport, sykkelturner, fotturer eller bilturer til vakre fjellandsbyer. Utfluktsmulighetene er enorme.

Har du lyst på litt tynn luft kan du for eksempel dra til den nærliggende fjellsmåbyen med det kjente navnet Garmisch-Partenkirchen og ta taubanen, toget eller klatre opp til toppen av Tysklands høyeste fjell, det 2964 meter høye Zugspitze.

Platået på toppen er for øvrig et yndet valfartssted for unge backpackere som drar dit med sine soveposer og overnatter. På toppen er det både enkel bevertning og toalettmuligheter.

Har du lyst til å kombinere gammel historie og populærkultur bør du sjekke slottet Neuschwanstein. Ludwig II av Bayerns eventyrslott har nemlig stått modell både for Disneys «Askepott» og Tsjaikovskis ballett «Svanesjøen».

I tillegg passer helseferie og Bayern som hånd i hanske. Det er ingen tilfeldighet at Europas mest populære «spaby» er Bad Füssing (www.badfuessing.de) eller at området rundt innsjøen Chiemsee er blitt et internasjonalt senter for «wellness» (www.chiemsee.de).

Du finner mye mer om Tysklands tredje største by og historiske Bayern på www.muenchen-tourist.de og www.bavaria.by

CRUISE TIL KIEL

Du er i Kiel i fire timer, akkurat passe lenge til å føle litt på den tyske kulturen, enten du velger shopping eller setter deg på en café og bare betrakter livet i den tyske byen.

Sjøreisen til Kiel med Kronprins Harald er den perfekte måten å reise til opplevelsene på. Om bord kan dere nyte et bedre måltid, danse etter hyggelig musikk og gjøre en lønnsom handel i taxfree-butikken. Alt er med på å gjøre starten og slutten på ferien til en opplevelse

KIELCRUISE

2 døgn med Kronprins Harald

fra kr **590,-**

Prisen er pr. person og inkluderer båtreise t/r i 2-stjerners innvendig dobbelttug i midtstue. Aldersgrense 23 år uten følge med foresatte. Fra 01.03. kr 790,-. Turkode 1005.

Booking: 810 00 811 eller nærmeste reisebyrå
Nettrabatt kr 100,- pr. bestilling
www.colorline.no

Opplev sjøen, glem alt annet

Kjære annonsør

AFTENPOSTENS
TEMAUTGIVELSER
HØSTER INNTIL 86%
OPPMERKSOMHET
HOS VÅRE LESERE*.

VIL DU VITE MER?
E-post: temautgivelser@aftenposten.no
Telefon: 22 86 34 52 eller 22 86 30 69

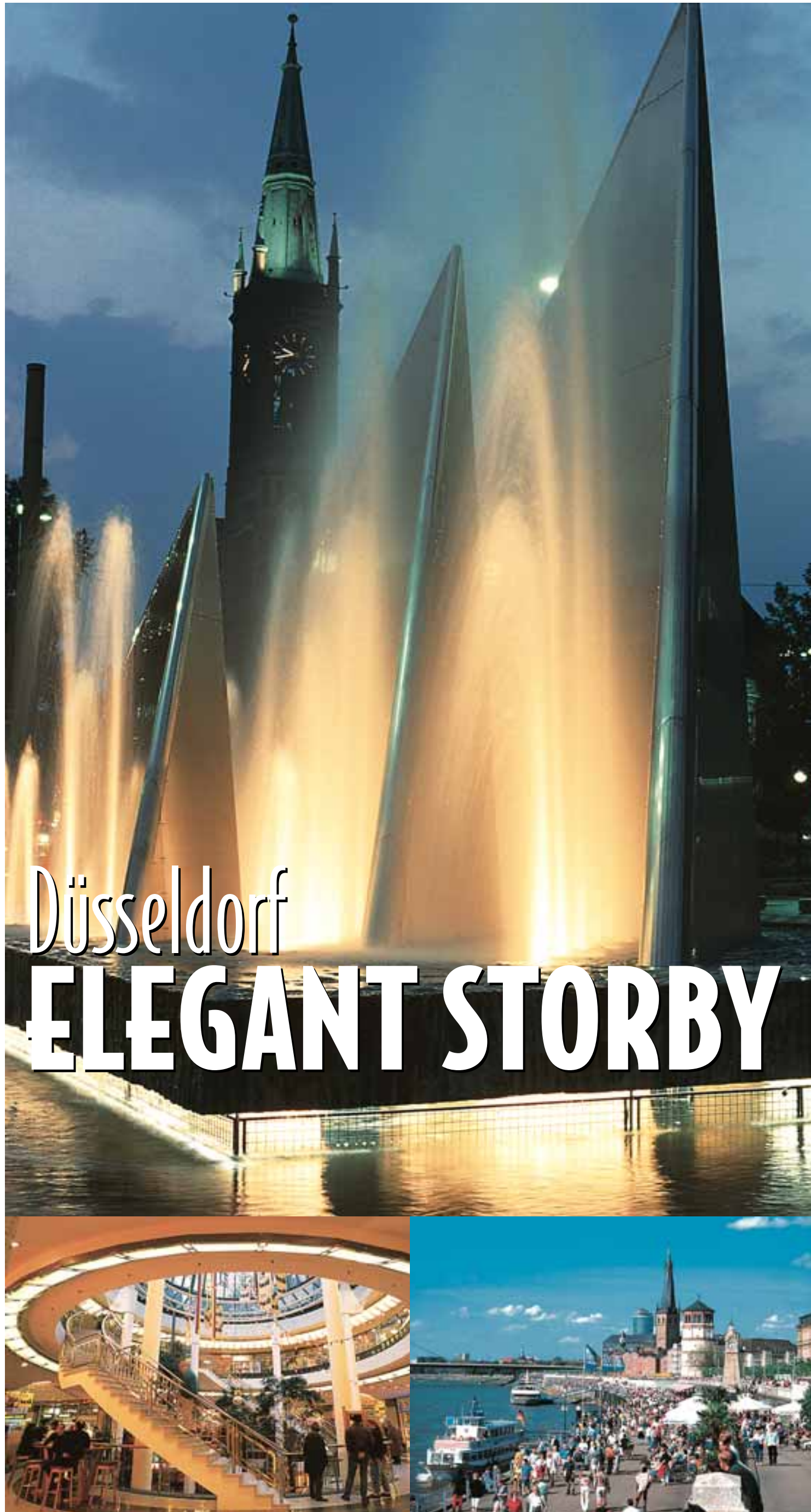
* Kilde: Opinion 2004

NK Larsens Bureau
Tlf. 71 52 11 70/64 93 93 15
www.nklarsen.no
nklarsen@nklarsen.no

Aftenposten
Det er godt å vite

München byr på mange muligheter, alt fra nydelig natur til fantastiske matopplevelser.

Düsseldorf ELEGANT STORBY

Düsseldorf ved bredden av historiske Rhinen er en levende og moderne metropol, elegant og gjestmild på samme tid. Nøkkelord for byen er mote, kultur og livsstil. Byens svar på Karl Johan – die Königsallee – regnes av shoppingkyndige som en av Europas mest luksuriøse shoppinggater.

Den populære norske aktiviteten «pubhopping», hvor du drikker en øl på hver pub og går videre, vil kreve sin mann eller kvinne i Düsseldorfs Altstadt. Den historiske bydelen teller nemlig over 260 skjenkesteder. Den gamle bydelen blir kalt «verdens lengste bardisk».

Og du kan ikke reise fra Düsseldorf uten å ha vandret i gamlebyen. Den er en opplevelse med sine smale smug, middelalderkirker, små bryggerier, intime kneiper og restauranter.

Mote- og livsstilsbyen lokker med et solid utvalg av kulturelle aktiviteter. Düsseldorf byr nemlig på imponerende 19 museer, over 20 teatre og et hundretalls kunstgallerier. Noe som til sammen gjør statshovedstaden i Nordrhein-Westfalen til en kunst- og kulturmetropol i den ypperste verdenseliten.

På skrytelisten hører det også med at byens gatestrekning Rheinuferpromenade regnes som den vakreste i hele Rhinens dalføre. Og det sier sitt. For Rhindalen er vakker. Promenaden strekker seg langs gamlebyen og til havneområdet Medienhafen. Havnen er for øvrig blitt kjent gjennom byggverkene til den verdensberømte arkitekten Frank Gehry.

Det er likevel handlegaten Königsallee som er byens mest kjente varemerke. Her finner du nemlig verdensberømte designere, de dyreste merkevarene i fasjonable butikker for moteklær, store kjøpesentre og fortauskafeer.

Byens grønne lunge heter Hofgarten. Her ligger det vakre og billedskjønne rokokkoslottet Jägerhof. En annen park verd et besøk er Nordparken hvor du finner den japanske «Garten» og de spektakulære akvariene og naturvitenskapelige utstillingene i opplevelses-senteret «Aquazzo».

Lengst syd langs Rheinufer strekker parken Rheinpark Bilk seg. Her står det 234 meter høye tårnet Rheinturm som både er en turistattraksjon og et kjent landemerke.

Den smellvake byen har også sterke bånd til Norge, blant annet finner du eksportrådet Innovasjon Norge her, flere olje- og gassbedrifter med norske forbindelser, deriblant Ruhrgas som handler for milliarder med Norge.

Og sist, men ikke minst: Düsseldorf er hjembyen til Tysklands store dikter Heinrich Heine (1797–1856). Det var han som skrev det verdenskjente diktet «Die Lorelei». Men så har da også byen oppkalt universitetet sitt etter sin store diktersønn.

Du finner mye mer om Düsseldorf am Rhein på www.duesseldorf-tourismus.de

Hele 2005 – Et forspill til fotball-VM

Fotballinteressen ruller i retning Tyskland. NRK har tatt fornuften fangen og sender Bundesliga. Sluttspillet i fotball-VM med Tyskland som vertsnaasjon kommer i 2006 og hele 2005 står i VM-forspillet tegn. Her følger noen smakebiter.

Åpningskampen under VM i 2006 går ikke av stabelen før den 9. juni neste år, men billetter til kampene ble lagt ut til salg allerede den 1. februar nå i 2005. Og nedteilingen mot sluttspillet (9. juni–9. juli 2006) er på mange måter i gang.

En kjeppempeball – nesten 20 meter i diameter – reiser i hele år rundt til alle byene som er vertskap for kampene i sluttspillet. Ballen – eller en fotballglobus som du kan gå inn i – er et slags omreisende multimedia senter for VM-sluttspillet. Inne i kjeppempeballen er utstilt gjenstander fra fotballhistorien.

Ideen til kjeppempeballen og innholdet i den kommer fra den østerrikske låtskriveren og multimediaartisten

André Heller. Han er av FIFA valgt til å lede kulturprogrammet rundt VM-sluttspillet.

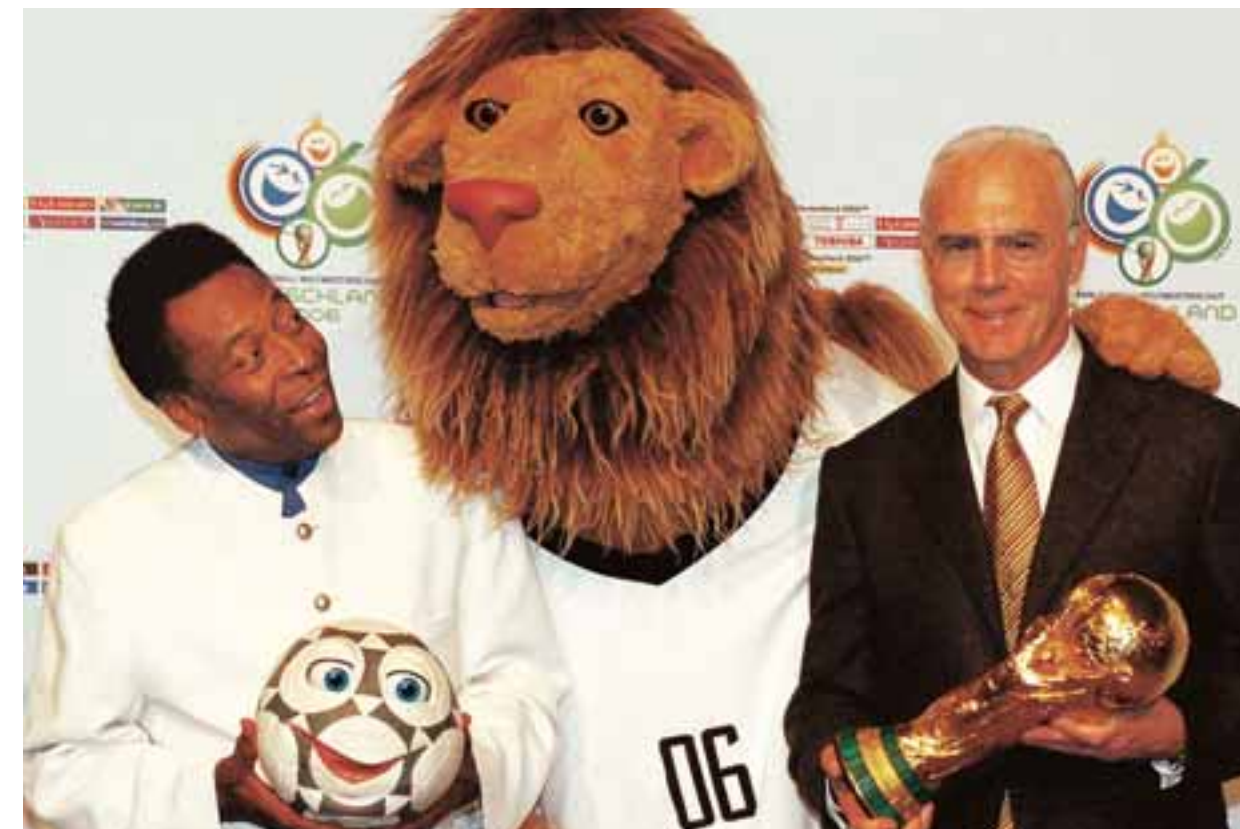
Her kan du blant annet se ballen signert av alle spillerne brukt i VM-finalen mellom Tyskland og Ungarn i 1954, trofeet tyskland fikk da landet vant VM-finalen i 1974 eller en av David Beckhams fotballstøvler han bruker når han skruer ballen forbi forsvarsmuren og klistrer den opp i vinkelen.

Men moren stopper ikke der. Våger du deg opp i ballens annen

etasje vil du være med på et fyrverkeri av opplevelser. Et støyende fotballpublikum vil bare øke i volum mens filmsnutter fra forskjellige kamper hele tiden flimrer på veggene rundt deg. Når du går ut derfra vet du hvordan det føles å stå inneklemt blant 120 000 elleville tilskuere under en VM-finale.

Den omreisende kjeppempeballen oppholder seg flere uker i hver vertskapsby før den blir sparket videre. Kjeppempeballen er allerede blitt en publikumsmagnet. Første stopp for fotballglobusen var Berlin. Over 100 000 mennesker var innom ballen før den trillet videre.

www
MER INFO OM FOTBALL-VM FINNER DU HER:
www.FIFAworldcup.com
www.germany-tourism.de
www.deutschland-tourismus.de
www.tyskland-info.com

Den brasilianske fotballlegenden Pele (t.v.) og Franz Beckenbauer, den tidligere tyske fotballstjernen, nå president for VM 2006 komiteen – presenterer den offisielle maskoten for FIFA VM 2006. (Foto: Jens Meyer/AP).

DISSE ER DE 12 VERTSKAPSBYENE UNDER VM I FOTBALL 2006:

Berlin	Kaiserslautern
Dortmund	Köln
Frankfurt	Leipzig
Gelsenkirchen	München
Hamburg	Nürnberg
Hannover	Stuttgart

HER SPILLES CONFEDERATION CUP 2005:
Frankenstadion i Nürnberg.
Waldstadion i Frankfurt.
AWD-Arena i Hannover.
Zentralstadion i Leipzig.
RheinEnergie-Stadion i Köln.

«KJEMPEBALLENS» REISERUTE
Når du drar til Tyskland på ferie i år vil du selvsagt se den omreisende kjeppempeballen. Her er dens reiserute:

Dortmund:	22. februar–17. april 2005
Kaiserslautern:	17. mai–19. juni 2005
Nürnberg:	19. juli–11. september 2005
Hannover:	11. oktober–4. desember 2005
Stuttgart:	3. januar–12. februar 2006
München:	14. mars–9. juni 2006
Berlin:	8. juli–31. juli 2006

Tommy Svindal Larsen NORDMANN I BUNDESLIGA

Norske spillere har med ujevne mellomrom gjort furoe i Tysklands prestisjetunge Bundesliga. Jørn Andersen har vært toppscorer mens Rune Bratseth for mange er det største norske utenlandseventyret i norsk fotballhistorie noensinne.

Innen han forlot Werder Bremen var han en av klubbens største profiler gjennom historien.

Nå følger den tidligere Odd Grenland, Start og Stabækspilleren Tommy Svindal Larsen opp suksessen i nyopprykkede FC Nürnberg. Her har den 32 år gamle midtbane-eleganten gjort sine saker så bra at han i år bærer kapteinsbåndet. Suksessen i Nürnberg og Bundesliga har også gjort Svindal Larsen aktuell for det norske landslaget.

Det tyske fotballforbundet Deutscher Fußball Bund. www.dfb.de

Bundesliga. www.bundesliga.de

VM 2006. www.fifa.com

Fotball-legenden Franz Beckenbauer har sin egen veldeighetsorganisasjon som hjelper trengende verden over. Stiftelsen har også egen webside: www.beckenbauer-stiftung.de

Tommy Svindal Larsen spiller for FC Nürnberg. (Foto: Erik Berglund/Aftenposten).

HRS HOTEL RESERVATION SERVICE

Hoteller til superpriser

- 150.000 hoteller – over hele verden
- I alle hotell- og priskategorier
- For forretnings- og fritidsreiser

www.hrs.com
+49 221 / 2077 - 600

NÆRINGS-LIV

Tyskland er fortsatt en kilde av forskning og innovasjon

TYSKLAND = EINSTEIN?

I år er det 100 år siden Albert Einstein lanserte sin relativitetsteori. Og 50 år siden han døde. Slikt blir det markering av. Spesielt i hans hjemland Tyskland. Der varer feiringen av ett av tidenes største genier i hele år.

2005 står i Albert Einsteins (1879-1955) tegn. Gjennom et felles initiativ mellom regjering, vitenskap, næringsliv og kultur feirer Tyskland Einsteinår i hele 2005. I år er det nemlig både 100 år siden Einstein lanserte sin relativitetsteori og 50 år siden han døde.

Forbundskansler Gerhard Schröder hyllet sin landsmann Albert Einstein under åpningsseremonien av Einsteinåret den 19. januar i Berlin. I sin tale kalte han Einstein både den viktigste vitenskapsmannen i det forrige århundret og en av de største motstanderne av nasjonalisme og rasisme. Hele Tyskland markerer året med utstillinger, symposier, filmer, teateropptredener, høytlesninger, endog et operaprosjekt.

I 1905 offentliggjorde Albert Einstein fem hovedteser som forandret vårt verdensbilde. Disse arbeidene revolusjonerte vår klassiske forestilling om

rom, tid, materie og energi. Einstein-året hyller et menneske som den dag i dag fascinerer og begeistrer. Albert Einstein var noe så sjeldent som en genial vitenskapsmann som ble – og blir – beundret av så vel fysikere som pasifister, verdensborgere og visjonære.

Einstein levde og underviste i Berlin og Potsdam fra 1914 og til han emigrerte til Amerika i 1933. Og da er det jo ganske naturlig at begge de to byene står sentralt i feiringen av Einsteinåret 2005. Men de får ikke ha ham alene. Små og store byer i hele Tyskland vil markere Einsteinåret gjennom feiring og arrangementer.

Foretak, medier, institusjoner, museer, skoler og forlag – alle er med og markerer jubileumsåret for tidenes kanskje største vitenskapsmann. Å feire en størrelse som Albert Einstein maner til ettertanke – men er også en utfordring til nytenking, til å gå i mesterens fotspor og være oppfinnsom.

Einsteinåret er både en del av tyske myndigheters «Innovation» initiativ og et bidrag til UNESCOs verdensår for fysikk.

Hovedutstillingen over Einsteins liv og virke – som er en bru mellom vitenskap og kulturhistorie – kan du

oppleve i Kronprinzenpalais i Berlin fra den 1. mars til den 31. august. Deretter vil utstillingen dra på turne til flere andre nasjoner, deriblant Japan, Kina, Italia og Spania.

Ingen nasjon har forvaltet Einstein-arven bedre enn hans opprinnelige hjemland. I dag er Tyskland det land i verden med flest patenter pr. innbygger. Det er ingen tilfeldighet at Tyskland er i bresjen på fornybare energier, i bilindustrien – inklusive utvikling av hydrogenbiler, design, moter, møbler og at både MP3 og siste skrik innen telefonering, IP Telefoner begge er utviklet i Tyskland.

Forbundskansler Gerhard Schröder kalte 2004 «innovasjonsåret». 2005 blir oppfølgingsåret på «Agenda 2010» hvor formålet er å fremme investeringer i forskning, utdannelse, trening og forberedelser på en fremtid hvor kunnskap – som råmateriale – vil bli næringslivets kanskje viktigste aktivum.

Verden har allerede fått med seg at noe skjer Tyskland. En spørreundersøkelse i 2004 gjort av det uavhengige regnskapsføringsfirmaet Ernst & Young – som har over 85 000 ansatte på verdensbasis – rangerer Tyskland som tredje beste businessnasjon – etter USA og Kina, og som nummer en i Europa.

Med «Innovasjon 2005» vil Tyskland befeste sin posisjon i verdensstoppen innen utvikling av fremtidsrettede, fornybare, alternative energikilder som bioenergi, brenselceller, bølgeenergi, bruk av hydrogen som drivstoff, solenergi, tidevannsennergi, vannkraft, varme-pumper og vindenergi.

Made in Germany

Visste du at alle disse merkevarer er tyske?

(Dette er et tilfeldig og subjektivt utvalg av produkter og oppfinnelser.)

Designmøblene VITRA og UMS
Klærne JOOP!, JIL SANDER, ESPRIT, BOSS
Bilmerkene AUDI, MERCEDES, BMW, PORSCHE, VOLKSWAGEN
Skometeret LLOYD
MP3
IP Telefoner
INGO MAURER – lyskunst og lysdesign
MONT BLANC pinner
NIVEA hudkrem
VERDENES STØRSTE FLYSTASJON FOR HYDROGENBILER ligger i Berlin. Norsk Hydro bidrar med teknologisk kompetanse.

Interessert i handelspartner i Tyskland? BLI KJENT MED NORSK-TYSK HANDELSKAMMER

Drammensveien 111 huser idag det Norsk-Tyske Handelskammeret.

I de ærverdige lokalene i Drammensveien 111 som en gang huset ambassaden og portnerboligen til det gamle DDR, holder Norsk-Tysk Handelskammer til. Handelskammeret er en del av et verdensomspennende nettverk du finner i over 80 forskjellige land.

– Vi er det største bilaterale handelskammeret i Norge og er spesialister på alt du trenger å vite når det gjelder handel mellom Norge og Tyskland, forteller viseadministrerende direktør og avdelingsleder for marketing, Astrid Tideman Sørland.

Norsk-Tysk Handelskammer teller i dag 19 ansatte, deriblant både norske og tyske medarbeidere. Det har rundt 300 medlemmer i Norge og cirka like mange i Tyskland. I tillegg representerer handelskammeret flere store tyske messer i Norge, deriblant Messe München, Messe Berlin, Koelnmesse, leketøymessen Spielwarenmesse i Nürnberg og fra 1. juli 2005 også Deutsche Messe AG i Hannover.

Handelskammeret representerer også Tysk Vininstitutt – Deutsches Weininstitut – i Norge. – Tyskland er jo kjent for sin gode hvitvin, fortsetter Astrid. – Det kommer også veldig mange nye tyske rødviner av

høy kvalitet. Og det er jo spennende.

Det er nesten ingenting innen handel mellom Norge og Tyskland du ikke får hjelp til ved Norsk-Tysk Handelskammer. Har du for eksempel handlet varer i Tyskland og lagt igjen et større beløp i merverdiavgift, vil ekspertisen i Drammensveien 111 hjelpe deg med å søke om refusjon.

Handelskammeret råder dessuten over en stor juridisk avdeling med norske og tyske jurister, som har en spesiell kompetanse innen skatte- og avgiftsrett. Handelskammeret er representant for mange selskaper ovenfor skattemyndighetene i Norge og Tyskland. På juridisk avdeling sitter også eksperter på norsk og tysk rett generelt, både når det gjelder eksport- og importbetingelser, kontraktsrett og kontakter.

– Servicen stopper ikke der. Handelskammeret er der for deg om du for eksempel ønsker å komme i kontakt med nye handelspartnere – det kan være alt fra BMW til det minste enkeltmannsforetak. – Vår styrke er at vi har både norske og tyske medarbeidere i staben, sier Astrid.

Du har kanskje hørt om Grüner Punkt? Bak begrepet skjuler det seg et retursystem for emballasje brukt til frakt. Handelskammeret hjelper til med alt fra lisenssknad til rapportering.

Du kan også studere eller ta kurs

gjennom det allsidige handelskammeret. Her kan du fullføre din MBA (Master of Business Administration). Og du kan søke opptak på realkompetanse, det vil si at du ikke nødvendigvis må ha en lang akademisk utdannelse bak deg for å komme inn ved studiene, men kommer inn på grunnlag av din yrkeserfaring. Seminarene finner sted både i London og i Oslo i et svært så internasjonalt miljø.

Eller du finner ut at du trenger å kunne litt tysk for bedre å kommunisere med dine forretningspartnere. Og du bør helst lære det litt fort. Da kan du ta et tyskkurs gjennom Handelskammeret. Enten i deres lokaler eller handelskammeret sender en tysklærer til arbeidsplassen din.

– Som du skjønner så er Norsk-Tysk Handelskammer i Drammensveien 111 en veldig interessant arbeidsplass i et internasjonalt miljø, avslutter viseadministrerende direktør og avdelingsleder for marketing, Astrid Tideman Sørland.

www

Du finner Norsk-Tysk Handelskammer på www.handelskammer.no

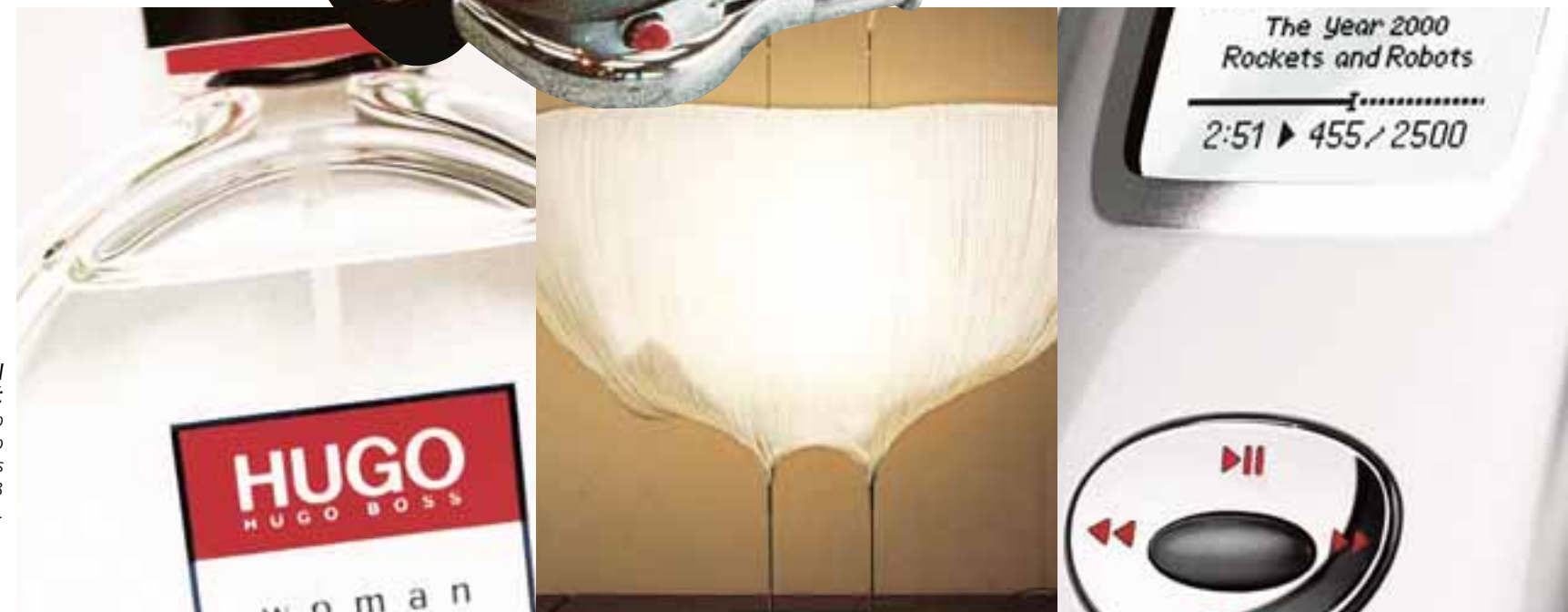

www

Du finner mer informasjon om Einsteinåret 2005 på www.einsteinjahr.de Mer om norsk-tyske innovasjoner finner du på www.handelskammer.no

MADE IN GERMANY:

F.v.: Hugo Boss, Ingo Maurers lampe, MP3 teknologi.

NÆRINGS-LIV

Tyskland – verdensmesteren på fornybar energi VINDENERGI – SAMARBEID MELLOM NORGE OG TYSKLAND

Når det gjelder fornybar energi er Tyskland helt i verdenstoppen. Det gjelder alt fra hydrogenbiler til vindkraft.

Tyskland er verdens største vindkraftmarked. Og den 6. desember i fjor arrangerte Norsk-Tysk Handelskammer et informasjonsseminar i forbindelse med prosjektet «Vindenergi». Prosjektet ble til i samarbeid med det tyske «Deutsche Energie-Agentur GmbH» (DENA) og finansiert av Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit (BMWA).

Bakgrunnen for seminaret var den stadige økningen i energiforbruk per person og det etter hvert begrensede potensialet for bygging av nye vannkraftverk.

Noe som gjør nye muligheter for utvinning av energi veldig aktuelt. Og det beste alternativet til vannkraft er vind. Her har Norge et enormt potensial på grunn av mye sterk vind. Og Tyskland er helt i verdenstoppen når det

gjelder å utnytte vindkraft.

Dermed blir Tyskland den ideelle partner for Norge på teknikk, kunnskap og erfaring innen bruk av vindkraft. På grunn av utstrekkelig utviklede markedsstrukturer er det nødvendig med en målrettet og individuell kontakt med passende forretningspartnere og ansvarlige beslutningstakere fra administrasjon og politikk.

Etter seminaret på tampen av fjoråret ble det organisert individuelle forretningsmøter mellom tyske deltakere og potensielle norske samarbeidspartnere.

Hydrogenbiler

Når det gjelder utvikling og produksjon av miljøvennlige hydrogenbiler er også Tyskland på førsteplass.

Tysk bilindustri har lenge vært i breisen når det gjelder utvikling av hydrogendrevne biler. Allerede på 1930-tallet konverterte den tyske ingeniøren Rudolf Eren mer enn 1000 biler og lastebiler til hydrogendrift.

Senere konverterte den fremsynte

ingeniøren også busser, i henhold til myten endog en ubåt og et tog til hydrogendrift. Senere har blant andre BMW fulgt opp med å utvikle flere typer hydrogenbiler basert på forbrenningsmotorer. BMW 750 hl er for eksempel basert på BMWs 7-serie. Den har en V12 forbrenningsmotor som bruker flytende hydrogen som sitt primære drivstoff. Bilen har den geniale innretningen at den automatisk skifter over til bensindrift hvis hydrogentanken går tom.

I 1993 kom de første Brenselcellekjøretøyene med PEM-brenselcelleteknologi på veien. Og i 1994 har Stuttgart-baserte DaimlerChrysler vært en ledende utvikler av brenselceller. Allerede i 1994 demonstrerte Daimler Benz sin Nekar 1, et rullende brenselcellelaboratorium i en varevogn.

Oppfølgeren, Nekar 2 kom i 1996 og er en seks seters minivan. I 1997 kom Nekar 3, en A-klasse Mercedes med to seter og metanol som drivstoff. Senere har både Nekar 4 og Nekar 5 sett dagens lys.

Østtyske VNG – en pålitelig partner for Norge i Europa

VNG – Verbundnetz Gas Aktiengesellschaft i Leipzig er en regionalt preget og europeisk tenkende naturgassgrosserer og tilbyder av energitjenester med eksponert beliggenhet i et europeisk naturgassledningsnett. Regionale og lokale gassforsyningselskaper og europeiske storforbrukere i Østtyskland og i nabolandene i Mellom- og Øst-Europa er selskapets kunder og partnere. Som ressurssterk og pålitelig importør av gass leverer selskapet naturgass på en markedstilpasset måte og tilbyr alle viktige tjenester som er spesielle for denne næringen. Med et gass-salg på 161,4 milliarder kWh hadde VNG i 2004 en omsetning på 3,3 milliarder Euro. Grunnlaget er et finmasket moderne ledningsnett med integrerte underjordiske naturgasslagre, langsiktige avtaler med norske, russiske og tyske naturgassprodusenter og ansvarsbevisste, engasjerte og pålitelige ansatte.

Den norske gassens historie i Østtyskland

VNGs samarbeid med Norge begynte allerede før gjenforeningen av de tyske statene. I 1990 kontaktet det østtyske forsyningselskapet for første gang oljeselskaper, myndigheter og stortingsfolk i Norge. Målet var en langsiktig leveringsavtale som i fremtiden skulle dekke omkring en fjerdedel av det østtyske naturgassbehovet. Til å begynne med var det vanskelig for østtyskere i den internasjonale gasshandelen. Men snart kunne de overbevise sine norske samtalepartnere med argumenter og

konsepter. I desember 1993 var det endelig kommet så langt: Etter mer enn tre års forhandlinger inngikk VNG en avtale med det norske gassforhandlingsutvalg om levering av fire milliarder kubikkmeter årlig. Med dette kunne VNG diversifisere sine naturgassinngjøp og ytterligere øke forsyningsikkerheten overfor sine kunder.

Som avtalt kom de første naturgassleveringene fra Norge til Østtyskland den 1. oktober 1996. Til den høytidelige markeringen av starten for leveringene var viktige gjester fra politikk og næringsliv tilstede og kong Harald V sendte sin kongelige garde til Leipzig, hvor befolkningen mottok dem med begeistring.

Som planlagt kom gassleveransene etter to år opp i den avtalte platåmengden på fire milliarder kubikkmeter. Siden den gang dekker norsk gass opp til 28 prosent av VNGs årsbehov for sine kunder. Fra starten av leveransene helt til i dag har mer enn 30 milliarder kubikkmeter strømmet fra Norge til Østtyskland. Disse gassmengdene har bidratt vesentlig til varig å forbedre miljøet i Østtyskland. Slik ble brunkull, som til begynnelsen av 1990-tallet dominerte innen boligoppvarming, stort sett erstattet med naturgass. I 1990 varmet to tredjedeler av alle boligene opp med brunkull, bare seks prosent varmet opp med naturgass. I 2003 hadde 51 prosent av alle boliger naturgassoppvarming, ytterligere 20 prosent varmet opp med fjernvarme basert på naturgass.

I dag

I dag har VNG i Norge langsiktige leveringsforbindelser med STATOIL ASA, Norsk Hydro Produksjon a.s., Total E&P Norge AS, Mobil Exploration Norway Inc. og Eni Norge AS. Ved siden av de langsiktige leveringene forer tar VNG også kortsiktige innkjøp under de langsiktige avtalene eller handelsrammeavtalene med norske gassprodusenter.

Ved siden av gassleveringsforbindelser med Norge er VNG også aktiv innen transporttjenester. Derfor har det østtyske gasselskapet siden mai 1997 transportert norsk naturgass for det tsjekkiske Transgas a.s. via sitt ledningsnett og fra år 2000 også for det polske gass- og oljeselskapet PGNiG S.A. Utover det har VNG siden 1992 regelmessig deltatt med en stand på ONS Offshore Northern Seas i Stavanger. Allerede ved den første messedeltakelsen besøkte kong Harald standen til den potensielle gasskunden fra Østtyskland. Også på de følgende ONS-messene som arrangeres annet hvert år i Stavanger var VNG en stasjon under hans messebesøk. VNG-standen vant prisen for den beste messestanden ved ONS 2004.

Samfunnsengasjement

Allerede før de økonomiske forbindelsene hadde VNG kontakter til Norge. Blant annet støtter VNG det mer enn tiårige vennskapsforholdet mellom byene Oberhof og Lillehammer og engasjerer seg for Edvard Munch-huset i

Warnemünde, hvor den berømte norske maleren bodde. I dag er huset arbeids- og møtested for unge tyske og norske kunstnere.

Utover dette støtter VNG også samarbeidet mellom universiteter. NTNU Trondheim, TU Bergakademie Freiberg og VNG har i mer enn ti år hatt et vellykket samarbeid med utgangspunkt i en samarbeidsavtale. Disse tre partnere samarbeider utover dette også med Institute of Chemical Technology Prag (ICT), bergverksinstituttet St. Petersburg og Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków på det teknisk-vitenskapelige området. VNG støtter dessuten et partnerskap, som hovedsakelig konsentrerer seg om språk- og økonomifag, mellom NTNU Trondheim og universitetet i Leipzig.

En ytterligere forbindelse foreligger i det kongelige norske konsulat som holder til i samme hus som VNG. Dr. Klaus-Ewald Holst, konsernsjef i VNG, har siden 1998 vært honorærkonsul for delstaten Sachsen og fra november 2004 også for delstatene Brandenburg, Sachsen-Anhalt og Thüringen. Det kongelige norske konsulat engasjerer seg bl.a. i foreningen Edvard-Grieg-Gedenk- und Begegnungsstätte Leipzig e. V. som driver et minne- og møtested. Den norske komponisten studerte i messebyen og har også her vært med på å skrive et stykke musikkhistorie.

Årets høydepunkt i konsulatets liv er feiringen av 17. mai, også i Leipzig en fest for alle nordmenn bosatt her, først og fremst for stu-

dentene som studerer i Sachsen. Selvfølgelig er også representanter fra diplomati og møtestedet norgesvenner fra politikk, næringsliv og vitenskap og deres familier med.

I 2004 ble Holst dessuten valgt til president i det tysk-norske selskap som siden 1988 har arbeidet for å intensivere kontakt og vennskap mellom mennesker i Tyskland og Norge. Med sine aktiviteter vil selskapet bl.a. oppnå at generasjoner i begge stater forstår hverandres bedre. Selskapets program omfatter foredrag av viktige personligheter samt konserter og kulturutstillinger. VNG er også medlem i dette selskapet. Dessuten er VNG også medlem i det tysk-norske handelskammeret og dr. Holst sitter også i styret der.

Utsikter

Norge har vært og kommer også i fremtiden til å bli en viktig partner for VNG. For naturgass fra norske produksjonsområder kommer i flere tiår fremover til å være et viktig bidrag for diversifisering og sikring av gassforsyningen i (Øst)Tyskland og Europa. Dessuten overveies det i VNG selv å delta i gassproduksjon på den norske kontinentalsokkelen og andre produksjonsområder (for eksempel Russland). Sosialt høydepunkt for 2005 er den VNG støttede konserten med det verdensberømte Gewandhausorchester i Leipzig under ledelse av prof. Herbert Blomstedt den 13. juni 2005 i Oslo i festprogrammet for unionsoppløsnings 100-års jubileum.

Nanna var praktikant ved ambassaden

Nanna Baldersheim

Nanna Baldersheim (27) er tilbake i Norge igjen etter seks måneder som praktikant ved den norske ambassaden i Berlin. – Det er et tilbud til norske studenter som bor i Tyskland eller Norge, forteller hun. – Men vurderer du å søke bør du ha interesse for tysk arbeid og Tyskland. Og det er en stor fordel å kunne litt tysk før du drar.

WIRTSCHAFTS-JUNIOREN

– Wirtschaftsjunioreren er navnet på et nettverk av unge ledere innen norsk-tysk næringsliv, forteller foreningens president, Stefan Marx. – Vi er det tysk-norske linken til det globale nettverket Junior Chamber International (JCI), hvor blant andre FN's generalsekretær Kofi Annan har vært medlem.

Wirtschaftsjunioren ved Norsk-Tysk Handelskammer ble etablert i 2002 og er en sammenslutning av unge ledere som behersker tysk. Målet er å knytte nye kontakter og å utveksle informasjon og ideer med likesinnede. Den verdensomspennende organisasjonen med Wirtschaftsjunioreren teller tilsammen 400 000 unge ledere fra hele 95 forskjellige land. – Vi treffes ca. en gang i måneden, gjør bedriftsbesøk, har sosiale treff, networking, seminarer og deltar i alle store arrangementer i regi Norsk-Tysk Handelskammer, avslutter president Stefan Marx.

Du finner mer om Norsk-Tysk Wirtschaftsjunioreren på www.wjd.handelskammer.no

Den norske ambassaden har fire praktikantplasser over to seks måneders perioder hvert år. – Veldig flott opplevelse, veldig fint å ha på CV'n, stråler Nanna. – Jeg hadde en fantastisk lærerik tid. Med ansvar for websiden til ambassaden skrev jeg om alt fra næringsliv til kultur og sport.

Nannas vei til et praktikum ved ambassaden er likevel litt utypisk. Hun var skikkelig hektet på Tyskland etter flere opphold i forkant. Først reiste hun på et tre måneders språkkurs i Berlin. – Vi var en klasse på cirka 15 elever og hadde tre-fire timers tyskundervisning hver dag. Det var helt utrolig hvor mye vi lærte. Nå vil ikke jeg erte på meg tysklærere hjemme i Norge, men jeg tror du lærer like mye på tre måneder i Tyskland som på to år i skolen hjemme.

Hun forteller at det finnes en rekke språkskoler å velge mellom, at de fleste hjelper deg med et sted å bo, enten hjemme hos tyske familier eller i kollektiv. Og at du finner all den

informasjon du trenger ved å søke på «Sprachschulen» eller «language schools» på Google på nettet. Du kan også kontakte Goethe-Institut i Oslo som gjerne hjelper deg med å finne skoleplass i Tyskland.

Nanna likte seg så godt i Berlin at hun ikke ville hjem. – Vi var unge folk på kurset, alle mellom 18 og 30. Og Berlin har jo alt. Det var alltid noen å gjøre ting sammen med. Å være ung i Berlin er bare så utrolig kult.

Så kult faktisk at Nanna bestemte seg for å utvide oppholdet med noen år. Senere tok hun nemlig hovedfag i medievitenskap ved Teknisk Universitet i Berlin. Jeg slet litt med språket det første semesteret. Men så løsnest det, forteller hun.

Og de tre månedene med språkkurs endte med fire år.

– Bakgrunnen fra Tyskland – og spesielt praktikantoppholdet på ambassaden – har gjort meg mer attraktiv i det norske arbeidsmarkedet. Det er ikke så mange her hjemme med bakgrunn fra Tyskland.

Frauke og Katja også...

Tysklands ambassade i Oslo og Goethe-Institut i Oslo beskjeftiger regelmessig praktikanter som får et innblikk i alle arbeidsområder.

Frauke Muth fra Tysklands ambassade og Katja Lütz fra Goethe-Institut var i januar 2005 viktige jurymedlemmer ved vurderingen av flere enn 80 prosjekter, som det skulle velges imellom i tyskkonkurransen av Nasjonalt ressurssenter for tysk.

– Jeg synes det var interessant å

se, hvordan norske elever forestiller seg Tyskland i dag, jeg hadde aldri tenkt, at Tysklandbildet kan være så mangfoldig, sa Frauke Muth.

I alt 1300 norske elever fra hele landet deltok i konkurransen, produserte spillefilmer, laget utkast til barnebøker og etterlignet bilder av tyske Jugendstil-kunstnere, og dette lønnte seg: Blant hovedgevinstene var tilskudd til klasseturer til Tyskland, tyske fotball-landslagtrikoter og mye mer.

Snehøtta er arkitektkontoret bak Den Norske Ambassaden i Berlin. (Foto: Jiri Hauran).

Midt i Europa!

Berlin Bierfestival 5 dg. 4/8	4.290,-
Hamburg 4 dg. 1/5, 4/12	3.235,-
Lübeck julemarked 4 dg. 6/12	3.625,-
Bloksberg 6 dg. 12/6, 21/8	5.775,-
Berlin 6 dg. 20/3, 13/7, 14/9	fra 5.995,-
Rüdesheim 7 dg. 9/6, 6/7, 25/8, 31/8, 21/9	fra 6.530,-
Rhin cruise 8 dg. 23/6, 10/7	fra 10.835,-
Bodensjøen 9 dg. 11/7, 29/8	fra 8.495,-

Be om katalog med nær 60 reisemål fritt tilsendt! Tekst TV: eurobuss@eurobuss.no NRRK s. 366 - TV2 s. 423

EUROBUSS 62 52 00 20 www.eurobuss.no

REISELYSTEN? Buss • Båt • Fly

OPPLEV EUROPA 4-13 dager. Vår - sommer - høst. Katalog, ring: tlf. 32 15 81 92 Bjørn Johnsen www.granbuss.no

GRAN Bussferie TRYGGHET OG KVALITET

Vi benytter: **ColorLine**

Scandorama fyller 25 år Vi kan Tyskland!

Berlin, 4, 5 el. 7 dager fra 3095,-
Goslar, 7 dager fra 2995,-
Elvecruise Rhin og Mosel, 9 dager ... fra 6895,-
Vindalene Rhin og Mosel, 9 dager ... fra 4795,-

SCANDORAMA

Booking 800 10 110 • www.scandorama.no

397,-
(bok ikke inkl.)

Oslo til Berlin fra 397,- én vei – 6 dager i uken

norwegian.no